

Стопанска банка АД – Скопје

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2021 ГОДИНА

Скопје, мај 2022 година

СОДРЖИНА:

Преглед на активностите во 2021 година	2
Финансиски показатели	3
Економско опкружување	4
Основни макроекономски показатели	6
Банкарски сектор и СБ.....	7
Финансиско работење	8
Средства и обврски	10
Банкарство на мало	11
Корпоративно банкарство.....	14
Управување со ризици.....	15
Управување со кредитен ризик	17
Управување со ликвидносен ризик	19
Управување со ризикот од промена во каматните стапки	21
Управување со валутен ризик.....	22
Управување со оперативен ризик	23
Адекватност на капиталот, интерен процес на оценка на адекватност на капиталот и стрес-тест	25
Активности за контрола на усогласеноста со прописите, спречување на перење пари и борба против финансирање на тероризмот.....	26
Заштита на лични податоци	27
Извештај за корпоративно управување за 2021 година	28

ПРЕГЛЕД НА АКТИВНОСТИТЕ ВО 2021 ГОДИНА

Пандемијата на Ковид-19 две години по ред е присутна во секојдневниот живот, со силен одраз врз здравјето на населението, економскиот и општествениот живот. Светот глобално се соочи со нешто непредвидливо и непознато досега, со голема неизвесност за времетраењето и последиците од кризата. Банкарскиот сектор покажа висок степен на подготвеност за справување со кризата, со преземање на мерки и активности во насока на амортизирање на шоките, поддршка на клиентите и обезбедување континуитет во работењето во новонастанатите околности. Секако, новите услови на работење наметнаа зголемени трошоци и прилагодување на деловниот модел на работење на сите економски субјекти, вклучително и банките.

Годината која измина беше обележана како година на опоравување и во неа се презедоа низа мерки за надминување на последиците од кризата, кои резултираа со пораст на бруто-домашниот производ за околу 4% што статистички претставува и закрепнување на економијата. Но, новите предизвици кои се случуваа во втората половина на годината, несигурноста во врска со продолжувањето на евроинтеграциските процеси, порастот на цените на енергенсите и репроматеријалите кои имаат голем удел во зголемувањето на инфлацијата како глобален феномен, пораст на трошоците на бизнисите севкупно негативно ќе се одразат врз профитабилноста на компаниите, стандардот и куповната моќ на населението. Ова од друга страна ќе влијае врз можноста за редовно сервисирање на тековните кредитни обврски.

Во наведените услови, раководството на Банката и сите нејзини вработени се активно вклучени во обезбедување услови за непречено функционирање на целата инфраструктура, како и за поддршка на потребите на сите клиенти, на економијата и општеството во целина. Главен фокус е ставен на подобрување на дигиталната инфраструктура, која во дадените услови претставува неопходност, а истовремено е и пат кон иднината. Банката останува посветена и тесно поврзана со своите клиенти, континуирано проценувајќи ги нивните потреби со понуда на разумни и одржливи решенија и финансиски совети.

БАНКАТА ПРОДОЛЖУВА АКТИВНО ДА ГО СЛЕДИ РАЗВОЈОТ НА КРИЗАТА И ДА ГИ ПРЕЗЕМА СИТЕ НЕОПХОДНИ МЕРКИ И АКТИВНОСТИ.

Стопанска банка АД Скопје како една од системски значајните банки во земјата продолжи со остварување на успешни резултати во работењето и во 2021 година, како и во годините предходно. Така, добивката пред оданочување изнесува 2,729 милиони денари, што претставува зголемување за 25% во однос на претходната година. Вкупната актива на Банката забележа зголемување од 8% и изнесува 114,103 милиони денари. Со вкупен капитал и резерви од 19,792 милиони денари Стопанска банка останува највисоко капитализирана банка со стапка на адекватност на капиталот од 16,5%.

ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

ИНДИКАТОРИ НА БИЛАНСОТ НА УСПЕХ	2020	2021	промена %
Нето-приходи од камати	60.2	62.4	3.7%
Нето-приходи од провизии	12.0	13.5	12.5%
Вкупни приходи	79.6	85.2	7.0%
Оперативни трошоци	-28.6	-29.4	2.8%
Нето-оперативни приходи	50.9	55.7	9.4%
Исправка на вредност	-15.6	-11.5	-26.8%
Добивка пред оданочување	35.3	44.3	25.5%
Нето-добивка	32.1	40.0	24.6%
ИНДИКАТОРИ НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА	2020	2021	промена %
Вкупна актива	1,718.3	1,851.5	7.8%
Вкупен капитал	281.7	321.2	14.0%
Регулаторен капитал	225.4	241.8	7.3%
Кредити на клиенти (нето)	1,150.8	1,266.3	10.0%
Вкупни кредити (брuto)	1,195.9	1,309.4	9.5%
Кредити на население	801.3	850.2	6.1%
Корпоративни кредити	394.6	459.2	16.4%
Резервации	45.0	43.2	-4.0%
Вкупни депозити	1,404.1	1,455.1	3.6%
Депозити на население	1,071.8	1,077.4	0.5%
Корпоративни депозити	332.3	377.7	13.7%
ФИНАНСИСКИ КОЕФИЦИЕНТИ	2020	2021	промена (бп)
Нето-каматна маргина	4.2%	4.1%	-15.6
Коефициент на расходи/приходи	35.9%	34.5%	-142.3
Поврат на средства – ROA	1.9%	2.2%	31.9
Поврат на капитал – ROE	12.1%	13.3%	115.1
Коефициент на кредити/депозити (брuto)	85.2%	90.0%	481.5
Коефициент на адекватност на капиталот	16.8%	16.5%	-34.4
ОПЕРАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	2020	2021	Промена
Број на филијали	64	64	0
Број на вработени (крај на период)	1008	983	-25

Забелешка: Сите податоци во овој Извештај што се однесуваат на Стопанска банка АД – Скопје се врз основа на финансиските извештаи изготвени во согласност со сметководствените прописи кои се применуваат во земјата и регулативата на НБРСМ

ЕКОНОМСКО ОКРУЖУВАЊЕ

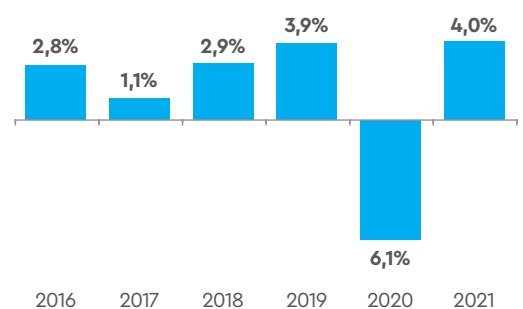
ПАНДЕМИЈАТА НА КОВИД-19 ПРОДОЛЖИ ДА ГО ИЗМАЧУВА СВЕТОТ И ВО 2021 ГОДИНА. ЕФЕКТИТЕ ОД ПРОЦЕСОТ НА ВАКЦИНАЦИЈА НЕ ГО ДАДОА ПОСАКУВАНИОТ РЕЗУЛТАТ ПОРАДИ ПОЈАВАТА НА НОВИ СОЕВИ ОД ВИРУСОТ. ПОЗИТИВНО Е ШТО НЕМАШЕ ЦЕЛОСНИ ЗАТВОРАЊА, А ТОА ОВОЗМОЖИ ПОСТЕПЕНО ЗАКРЕПНУВАЊЕ НА ГЛОБАЛНАТА ЕКОНОМИЈА. СЕПАК, НАРУШЕНИТЕ СИНЦИРИ НА ПОНУДА РЕЗУЛТИРАА СО ЗНАЧИТЕЛНО ПОВИСОКИ ЦЕНИ ВО СВЕТОТ, ОСОБЕНО КАЈ КОМПОНЕНТИТЕ ХРАНА И ЕНЕРГИЈА. ИМАЈЌИ ГИ ПРЕДВИД АКТУЕЛНИТЕ ПОЛИТИЧКИ ТЕНЗИИ, НЕСИГУРНОСТА СЕ ОЧЕКУВА ДА ПРОДОЛЖИ.

ПО ПАДОТ ОД 6,1% ВО 2020 ГОДИНА, ДОМАШНАТА ЕКОНОМИЈА ПОКАЖА ЗНАЦИ НА ОПОРАВУВАЊЕ СО ПОРАСТ ОД 4,0% ВО 2021 ГОДИНА, ГЛАВНО ВОДЕН ОД ПРИВАТНАТА ПОТРОШУВАЧКА И ИНВЕСТИЦИИТЕ. Патувањата на дијаспората ги зголемија дознаките придонесувајќи кон поголема побарувачка. Најголемиот раст на БДП беше регистриран во вториот квартал (13,4%), притоа не заборавајќи на ниската споредбена основа. Сепак, актуелната глобална политичка нестабилност не дава позитивни изгледи за 2022 година.

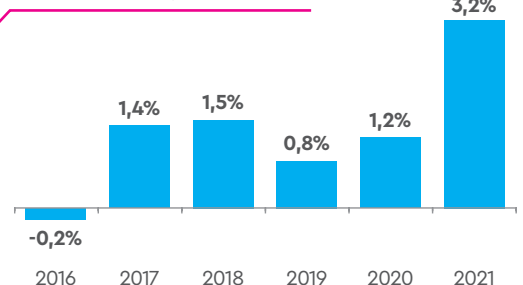
Нарушените глобални синцири на понуда и неусогласеноста на понудата и побарувачката предизвикана од пандемијата, резултираа со висока инфлација ширум светот, која не е забележана во последните две децении. Многу земји регистрираа стапки на инфлација од над 5,0%, главно поттикнати од цените на храната и енергијата. **ПРОСЕЧНАТА СТАПКА НА ИНФЛАЦИЈА ВО ДОМАШНАТА ЕКОНОМИЈА ЗА 2021 ГОДИНА БЕШЕ 3,2%, ИМАЈЌИ ВО ПРЕДВИД ДЕКА ГОДИШНАТА СТАПКА ИЗНЕСУВАШЕ 4,9%.** Со оглед на тековните политички тензии на глобално ниво, нагорните ризици се силно присутни.

БУЏЕТСКИОТ БИЛАНС забележа подобрување во 2021 година како резултат на значајниот скок на приходите. Обемната поддршка на економијата во екот на пандемијата донесе дефицит од 8,2% од БДП во 2020 година. Воден од силните перформанси кај приходите (раст од 15,3%), буџетскиот дефицит во 2021 година се редуцираше на 5,4% од БДП. На крајот од 2021 година јавниот долг изнесуваше 7.135,3 милиони евра или 60,9% од БДП. Во март 2021 Република Северна Македонија ја издаде осмата еврообврзница во износ од 700 милиони евра со рок на доспевање од седум години и со историски најниска каматна стапка од 1,625%. Нејзината цел беше да ја рефинансира третата еврообврзница издадена во 2014 година, во износ од 500 милиони евра. Во согласност со Стратегијата за управување со јавниот долг, останува стремежот да се намали нивото на јавен долг значајно под мастишкиот критериум од 60% до 2026 година.

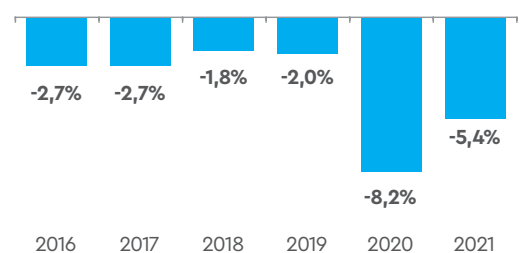
БДП (реална сџајка на расџ)

ИНФЛАЦИЈА (годишен џросек)

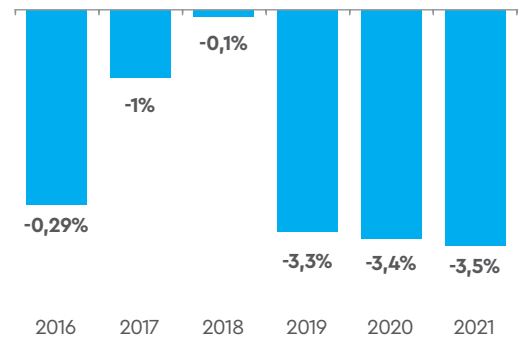

БУЏЕТСКИ БИЛАНС (% од БДП)

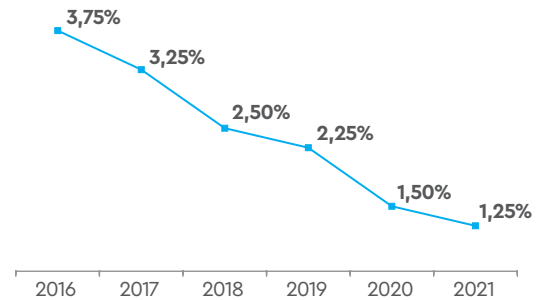
НАДВОРЕШНАТА ПОЗИЦИЈА ВО 2021 ГОДИНА ОСТАНА СТАБИЛНА РЕЗУЛТИРАЈЌИ СО ДЕФИЦИТ НА ТЕКОВНАТА СМЕТКА ОД 415.7 МИЛИОНИ ЕВРА ИЛИ 3,5% ОД БДП, НЕШТО ПОВИСОК ОД 2020 ГОДИНА. Приватните трансфери значително пораснаа достигнувајќи 1,889.9 милиони евра, што е за 43,9% повеќе од претходната година, покривајќи 100,8% од трговскиот дефицит. Во однос на финансиската сметка, странските директни инвестиции исто така пораснаа достигнувајќи 512 милиони евра, споредено со 201.4 милиони во 2020. Соодветното ниво на бруто девизните резерви (3,643.3 милиони евра или 4,5 месечна покриеност на увозот) овозможи доволна амортизација при потенцијални непредвидени шокови.

БИЛАНС НА ТЕКОВНА СМЕТКА (% од БДП)

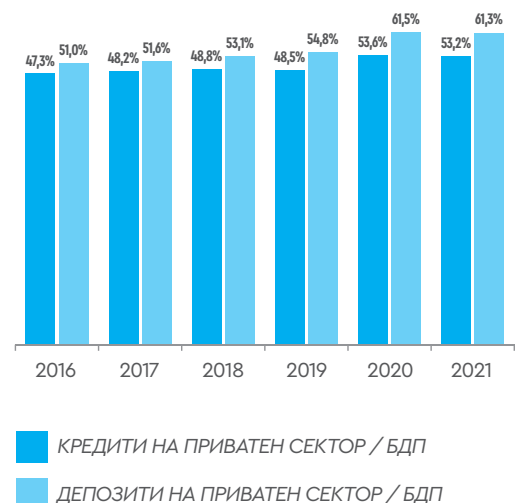
СПОРЕД НБРСМ, СЕГАШНАТА ПОЗИЦИЈА НА МОНЕТАРНАТА ПОЛИТИКА Е СООДВЕТНА БИДЕЈЌИ ПОДДРЖУВА СОЛИДЕН КРЕДИТЕН РАСТ, А ИНФЛАЦИЈАТА Е ВО СОГЛАСНОСТ СО ДВИЖЕЊАТА ВО ЕВРОЗОНАТА. Девизните резерви се на задоволително ниво, а девизната ликвидност во банкарскиот систем останува соодветна. Во март 2021 година, Централната банка ја намали референтната каматна стапка на благајничките записи на историски најниско ниво од 1,25%. Како и да е, со оглед на неизвесноста во однос на идните движења на инфлацијата и тензиите во Украина, НБРСМ наведува дека ќе продолжи внимателно да ги следи случувањата и потенцијалните ризици, нагласувајќи ја подготвеноста да дејствува по потреба, а заради поддршка на девизниот курс.

КАМАТНА СТАПКА НАБЛАГАЈНИЧКИ ЗАПИСИ (крај на период)

ЗА ВРЕМЕ НА КОРОНА КРИЗАТА, БАНКАРСКИОТ СЕКТОР УСПЕА ДА ОСТАНЕ ДОБРО КАПИТАЛИЗИРАН, ЛИКВИДЕН И ПРОФИТАБИЛЕН. Тој покажа способност да ја поддржи економијата во сложени околности и понатаму да ги исполнува барањата на своите клиенти. На крајот од 2021 година вкупниот депозитен раст достигна 7,8% на годишно ниво. Притоа, корпоративните депозити забележаа посилен раст од 11,6%, додека депозитите на население пораснаа за 7,1%. Кредитниот раст на крајот од годината достигна 8,3%. Кредитите на население пораснаа за 7,8%, додека корпоративните кредити беа повисоки за 8,7%. Нефункционалните изложености го продолжија надолжниот тренд регистрирајќи 3,2% на 31.12.2021. Стапката на кредити/депозити на крајот од годината застана на 82,6%. Стапката на адекватност на капиталот со 31.12.2021 беше 17,3%. Показателите за профитабилност ROA и ROE беа нешто повисоки од претходната година, достигнувајќи 1,5% и 12,9% соодветно. Сè на сè, банкарскиот систем останува здрав, но ризиците е потребно будно да се следат.

ФИНАНСИСКА ИНТЕРМЕДИЈАЦИЈА

ОСНОВНИ МАКРОЕКОНОМСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

	2017	2018	2019	2020	2021
ПРОИЗВОДСТВО					
Бруто Домашен Производ (реална стапка на раст)	1.1	2.9	3.9	-6.1	4.0
Индустриско производство (годишна стака на раст)	0.2	5.4	3.7	-9.5	1.4
ЦЕНИ, ПЛАТИ И ПРОДУКТИВНОСТ					
Индекс на трошоци на живот (годишен одмор)	1.4	1.5	0.8	1.2	3.2
Индекс на трошоци на живот (годишен одмор)	2.4	0.9	0.4	2.3	4.9
Индекс на цени на производители (годишен просек)	0.5	-0.3	0.9	0.8	8.5
Индекс на цени на производители (крај на година)	1.4	-0.8	1.1	1.8	15.0
Реални плати (годишна стапка на раст)	1.2	4.4	3.1	6.5	2.3
СТАТИСТИКА НА ВЛАДИНИ ФИНАНСИИ					
Буџетско салдо (% од БДП)	-2.7	-1.8	-2	-8.2	-5.4
НАДВОРЕШЕН СЕКТОР					
Биланс на тековна сметка (%од БДП)	-1	-0.1	-3.3	-3.4	-3.5
Извост на стоки и услуги (во милиони евра)	5,509	6,463	6,972	6,264	7,738
Увоз на стоки и услуги (во милиони евра)	6,921	7,828	8,585	7,642	9,613
Извост на стоки и услуги (стапка на раст)	12.0	17.3	7.9	-10.2	23.5
Увоз на стоки и услуги (стапка на раст)	8.3	13.1	9.7	-11.0	25.8
Бруто надворешен долг (во милиони евра)	7,372	7,844	8,154	8,536	9,547
Девизни резерви (во милиони евра)	2,336	2,867	3,263	3,360	3,643
Курс МКД / ЕУР (просек)	61.6	61.51	61.52	61.69	61.632
МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ					
М1 стапка на раст (дек./дек.)	10.7	18.7	17.2	16.4	8.7
М2 стапка на раст (дек./дек.)	4.1	11.8	9.9	11.2	10.3
М2 денари стапка на раст (дек./дек.)	5.4	14.5	12.7	10.6	5.5
М4 стапка на раст (дек./дек.)	5.3	11.8	9.3	6.9	7.0
М4 денари стапка на раст (дек./дек.)	6.4	14.0	11.4	5.5	1.7
Кредит на приватен сектор	5.7	7.3	6.0	4.7	8.3
КАМАТНИ СТАПКИ					
Пазар на пари (годишен просек)	1.10	1.07	1.10	1.07	1.02
Благајнички записи (годишен просек)	3.30	2.92	2.29	1.64	1.29
Пазар на пари (крај на период)	1.10	1.09	1.13	1.10	1.09
Благајнички записи (крај на период)	3.25	2.50	2.25	1.50	1.25
ПАЗАР НА КАПИТАЛ					
Индекс на Македонска Берза – МБИ (стапка на раст на крај на годината)	18.9	36.6	34.0	1.2	30.8

Извор: Министерство за финансии, Државен завод за статистика, Народна Банка на РСМ

БАНКАРСКИ СЕКТОР И СБ

ПОЗИЦИЈА/ПОКАЗАТЕЛ	Банкарски сектор	СБ	Пазарен удел
Вкупна актива	638,665.8	114,102.7	17.9%
Вкупни кредити	383,626.7	78,315.2	20.4%
Вкупни депозити	468,844.2	86,860.5	18.5%
Кредитен раст-население	8.2%	6.4%	
Кредитен раст-правни лица	9.0%	16.5%	
Депозитен раст	8.8%	3.4%	
Поврат на средства (ROA)	1.5%	2.2%	
Поврат на капитал (ROE)	12.9%	13.3%	
Трошоци / Приходи (C:I)	47.4%	34.5%	
Нето-каматна маргина (NIM)	2.6%	4.1%	
Нефункционална изложеност	3.2%	3.9%	
Адекватност на капиталот	17.3%	16.5%	

Извор: Податоците за банкарскиот сектор се од НБРСМ

СТОПАНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ ПОСЕДУВА 17,9% ОД ВКУПНАТА АКТИВА НА БАНКАРСКИОТ СЕКТОР И ПРИБЛИЖНО 1/5 ОД ДЕПОЗИТИТЕ И КРЕДИТИТЕ.

Во 2021 година реализираната стапка на раст на кредитите беше 8,9% и 3,4% на депозитите. Во текот на 2021 година, перформансите на Банката беа во многу аспекти подобри во споредба со вкупниот банкарски сектор како што е прикажано погоре. Имено, повратот на средства беше 2,2% наспроти 1,5%, повратот на капитал 13,3% наспроти 12,9%, нето-каматната маргина 4,1% наспроти 2,6% и коефициентот трошоци/приходи далеку под банкарскиот сектор со извонредни 34,5% наспроти 47,4%. Стапката на адекватност на капиталот беше 16,5%.

ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ

Најважните аспекти од финансиското работење на Банката се посочени подолу:

ПРИХОДИ ОД КАМАТИ

Во текот на 2021 година приходите од камати на кредити на население изнесуваа 48,7 милиони евра, со што имаа најголемо учество во вкупните приходи од камати од 72,9%. Во исто време, каматните приходи од корпоративни и други активности (инвестиции во хартии од вредност, меѓубанкарски пласмани и др.) изнесуваа 18,1 милиони евра, односно беа повисоки за 2,8% споредено со претходната година. Во услови на постојан тренд на опаѓање на каматните стапки, вкупните приходи од камати изнесуваа 66,8 милиони евра.

	2020	2021	% промена
Приходи од камати	67.0	66.8	-0.3%
Кредити на физички лица	49.3	48.7	-1.2%
Кредити на правни лица	12.6	13.3	5.6%
Останато	5.0	4.8	-4.0%

РАСХОДИ ОД КАМАТИ

Како резултат на опаѓачкиот тренд на каматните стапки, па дури и постоењето на негативни стапки во еврозоната, Банката регистрираше намалување на расходите од камати во просек околу 35%.

	2020	2021	% промена
Расходи од камати	6.80	4.4	-35.3%
Депозити на физички лица	5.20	3.3	-36.5%
Депозити на правни лица	0.60	0.3	-50.0%
Останати обврски	1.10	0.9	-18.2%

НЕТО-ПРИХОДИ ОД КАМАТИ

Нето-приходите од камати изнесуваа 62,4 милиони евра и се зголемија за 3,7% главно поради намалените расходи од камати, делумно како резултат на пониските каматни стапки на депозити при нивна проценка, а делумно како резултат на промената на рочната структура на депозитите и поместување во категорија со пократка рочност. Трендот на опаѓање на каматните стапки е забележлив кај приходите од камати, каде дури и со зголемено салдо на кредити, Банката оствари приход од камати релативно еднаков на минатата година.

	2020	2021	% промена
Нето-каматни приходи	60.2	62.4	3.7%
Каматни приходи	67.0	66.8	-0.3%
Каматни расходи	6.8	4.4	-35.3%

ПРИХОДИ ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТОЦИ

Во 2021 година нето-приходите од провизии и надоместоци достигнаа 13,5 милиони евра. Најзначајниот дел (43,7%) се однесува на надоместоци од трансфери на средства во износ од 5,9 милиони евра, забележувајќи раст од 15,7% во споредба со минатата година. Нето-приходот од кредитни активности е втора по големина ставка на надоместок, која на крајот од 2021 година изнесуваше 3,8 милиони евра, што претставува 28,1% од вкупниот приход од провизии и надоместоци.

	2020	2021	% промена
Нето-приходи од провизии и надоместоци	12.0	13.5	12.5%
Кредити	3.8	3.8	0.0%
Гаранции	0.7	0.8	14.3%
Трансфер на средства	5.1	5.9	15.7%
Останато	2.4	3.0	25.0%

ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

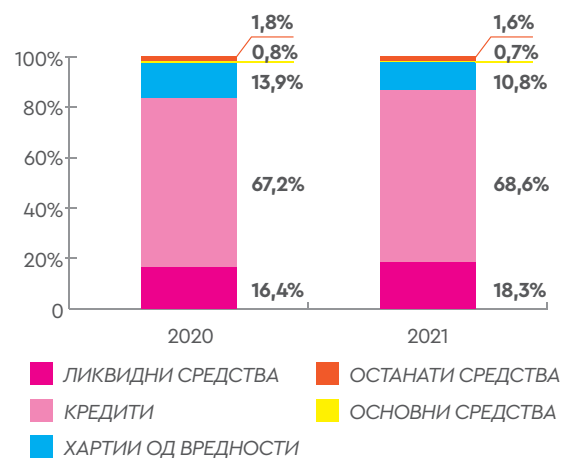
Во текот на 2021 година Банката продолжи да се стреми кон оперативна совршеност и во трошочната ефикасност и во управувањето со ризиците, што резултираше со одржување на трошоците во согласност со буџетот и одржување на солиден кредитен квалитет. Вкупниот оперативен трошок изнесуваше 29,4 милиони евра и остана на релативно исто ниво како и минатата година. Воспоставената ефективна политика за ограничување на трошоците во комбинација со растечките приходи допринесе Банката повторно да го намали релативно нискиот коефициент на трошоци во однос на приходи на 34,5%, значително под просекот на банкарскиот сектор.

СРЕДСТВА И ОБВРСКИ

СРЕДСТВА

Вкупните средства на Банката на крајот од 2021 година изнесуваа 1.851,5 милиони евра, што е за 133,2 милиони евра или 7,8% повеќе во споредба со 2020 година. Банката продолжи да го подобрува својот прудентен пристап со рамномерен раст, соодветна ликвидност и силна капитална база. Учеството на ликвидната актива во вкупната актива на Банката изнесува 25,13%. Вкупното кредитно портфолио изнесуваше 1.309,4 милиони евра, од кои 459,2 милиони евра отпаднаа на корпоративни клиенти, додека 850,2 милиони евра беа наменети за население.

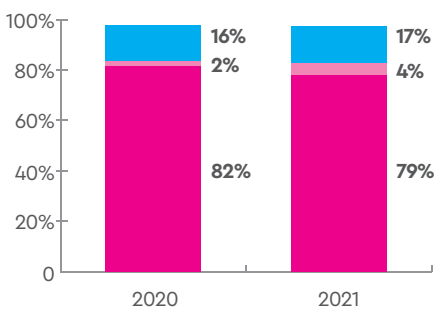
СТРУКТУРА НА АКТИВАТА НА СБ

ДЕПОЗИТИ И КАПИТАЛ

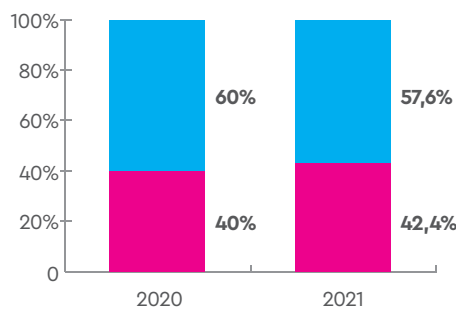
Депозитната база на Банката се зголеми за 3,6% или 51,0 милиони евра. Депозитите продолжуваат да бидат главниот извор на финансирање на Банката, во износ од 1.455,1 милиони евра и како резултат, на крајот од 2021 година, коефициентот на кредити во однос на депозити достигна 90,0% на бруто-основа, доволен за да овозможи силен кредитен потенцијал. Дополнително, може да се забележи благо поместување во категоријата со пократка рочност на депозитите, со стабилни извори на средства за понатамошна кредитна експанзија.

СТРУКТУРА НА ПАСИВАТА НА СБ

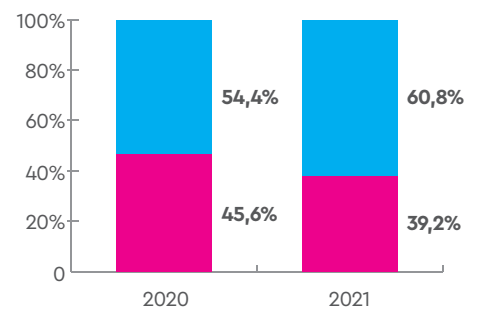
- ДЕПОЗИТИ ЗА КЛИЕНТИ
- ВКУПЕН КАПИТАЛ
- ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

ВАЛУТНА СТРУКТУРА

- ДЕПОЗИТИ ЗА КЛИЕНТИ
- ДЕНАРИ

РОЧНА СТРУКТУРА

- ОРОЧЕНИ ДЕПОЗИТИ
- ДЕПОЗИТИ ПО ВИДУВАЊЕ

Валутната структура на депозитната база укажува на стабилно учество на депозитите во домашна валута од 58% (60% во 2020 година)

Капиталот на Банката изнесуваше 321,2 милиони евра на крајот од 2021 година и како таков, тој сè уште е највисок во банкарскиот сектор во земјата, обезбедувајќи солиден коефициент на адекватност и квалитетен извор на долгорочно финансирање.

БАНКАРСТВО НА МАЛО

2021 година беше уште една година сериозно погодена од пандемијата Ковид-19, па сепак, преку силните напори вложени во вакцинацирање на населението, општествата започнаа со макотрпно враќање во нормалниот тек на животот, кое е сè уште во процес.

Во однос на банкарството на мало, по 2020 година, која беше година на забрани и силни мерки за органичување, 2021 година на некој начин донесе чувство на олеснување и, особено по првиот квартал, клиентите започнаа да се опуштаат и да се чувствува поголема ориентираност кон потрошувачка, во смисла на посмело трошење во секојдневни производи, во инвестирање и во нови искуства. Владината поддршка за одложена отплата беше финализирана кон крајот на првиот квартал и во последователните три квартали кредитирањето на населението забележа враќање во постепен пораст.

Во текот на целата 2021 година, филијалите работеа со адаптирано работно време и со појака контрола на пристапот до работните простории, што природно ги усмери клиентите кон барање дигитални решенија и кон зголемена фреквенција и број на трансакции кои се извршуваат онлајн. Банката, исто така, беше поотворена кон онлајн клиентите, со понуда на проширени услуги за клиентите – физичките лица и СББ сегментот.

Контакт центарот, соочен со предизвикот од лимитираните простории за работа, иако се распредели на неколку локации, сепак продолжи со конзистентно обезбедување на премиум грижа за клиентите 24 часа во денот, зголемувајќи ги капацитетите за работа повеќекратно, споредено со годините пред пандемијата од Ковид-19.

СББ КЛИЕНТИТЕ ИСТО ТАКА СЕ ПРЕОРИЕНТИРАА ВО 2021 ГОДИНА И ЗАПОЧНАА СО ИНВЕСТИЦИИ ВО ИДНИНАТА КОЈА ВЕТУВА, ПРЕКУ ПРИЛАГОДУВАЊЕ НА НИВНАТА ПОНУДА СО ЦЕЛ СООДВЕТНО ДА ОДГОВОРАТ НА ПРОМЕНИТЕ ВО НАРАТИВОТ И НА ПАЗАРОТ.

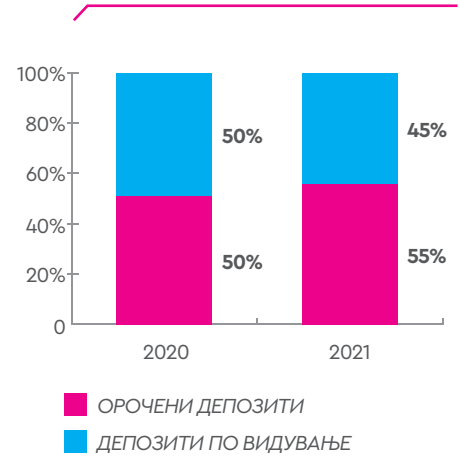
ДЕПОЗИТИ НА НАСЕЛЕНИЕ

Базата на депозитите од население порасна во текот на 2021 година и достигна ниво од 1.08 милијарди, пресликувајќи ја во континуитет довербата која базата на клиенти ја има во Банката.

Коефициентот на депозитите по видување во однос на орочените депозити остана избалансиран, незначително на страната на депозитите по видување, ако се земе во предвид дека клиентите сè уште преферираат да имаат ликвидни тековни средства за времетраењето на Ковид-19 кризата, дополнително на депозитите со најниски каматни стапки.

Коефициентот помеѓу странската валута и локалната валута е главно избалансиран и се чини дека клиентите имаат прилично избалансирана потреба од едното или другото.

СТРУКТУРА НА ДЕПОЗИТИТЕ ПО ВИДУВАЊЕ / ОРОЧЕНИТЕ ДЕПОЗИТИ

КРЕДИТИРАЊЕ НА НАСЕЛЕНИЕ

На почетокот на март 2021 година, сите активности од доменот на кредитирањето беа повторно воспоставени и активирани и беа скромно прилагодени на расположението на пазарот.

Промотивните понуди со временски ограничувања обезбедија солидни резултати и беше постигнат пораст од 6% во кредитирањето на населението, споредено со 2020 година, со висок процент во категоријата кредити со обезбедување.

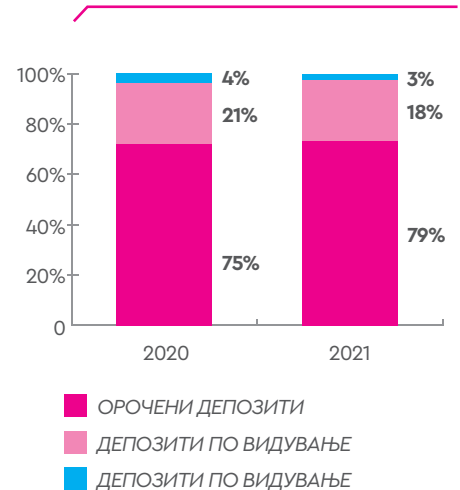
Портфолиото на **СТАНБЕНИ КРЕДИТИ** забележа значителен пораст од повеќе од 14% споредено со 2020 година, пресликувајќи го повторно застојот во ситуацијата со недвижниот имот во 2020 година и заживувањето во 2021 година кое се почувствува кај клиентите. Банката продолжи да го поддржува проектот на Владата „Купи куќа, купи стан“, субвенционирајќи го купувањето на првиот дом од страна на клиентите, во исто време одржувајќи ја основната дејност – нова градба или споредно купување на недвижен имот.

КРЕДИТИТЕ НА КЛИЕНТИТЕ пораснаа за 8.6% споредено со 2020 година, прикажувајќи го расположението за инвестиции присутно кај клиентите, наспроти расположението за трошење.

КАРТИЧНА ДЕЈНОСТ

Портфолиото на картички продолжи да генерира повисок обем на трансакции со картички, особено во однос на дебитните картички, поради тоа што многу клиенти во текот на пандемијата беа охрабрувани да се преориентираат од плаќање во готовина кон плаќање со картички. Порастот на трансакциите со дебитни картички продолжи и оваа година исто така и беше задоволителен да го компензира помалиот обем на трансакции со кредитни картички, што резултираше во кумулативен годишен пораст од 22% во обемот на ПОС терминалите, како за дебитните, така и за кредитните картички на СБ.

СТРУКТУРА НА ПОРТФОЛИОТО НА НАСЕЛЕНИЕ

БАНКАРСКО ОСИГУРУВАЊЕ И СОРАБОТКА СО ПЕНЗИСКИОТ ФОНД

Банкарското осигурување на СБ продолжи да се развива и беа воведени неколку нови производи, со бенефити како за нашите клиенти, така и за нашите вработени и нашата главна дејност. Кредитните производи на СБ продолжија да се нудат со вклучени осигурителни производи и Банката сега исто така го нуди Unit Link животното осигурување (со опција за инвестирање), како и осигурувањето за заштита на кредитите (CPI) за одредени производи.

Патничкото осигурување продолжува да се нуди на лојалните клиенти – корисници на кредитни картички без провизија, што значително влијае врз продажбата на овој производ на клиентите од население. За СБ оваа активност претставува стабилен и растечки прилив на приходи.

УСЛУГИ НА КОНТАКТ ЦЕНТАРОТ И I-BANK УСЛУГИ

КОНТАКТ ЦЕНТАРОТ со својата достапност од 24 часа се воспостави како клучна точка за услуга на клиентите во условите на пандемијата со стриктни ограничувања во пристапот до филијалите. Интеракциите на клиентите со Контакт центарот на СБ продолжија да бележат пораст и го надминаа нивото од 50.000 директни интеракции месечно, обезбедувајќи значителен придонес на продажбата на производите и услугите од банкарство на мало на СБ.

2021 ГОДИНА ПРОДОЛЖИ СО ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИОТ ПОРАСТ НА КОРИСНИЦИ НА ДИГИТАЛНИТЕ И ДИРЕКТНИТЕ БАНКАРСКИ ПЛАТФОРМИ НА СТОПАНСКА БАНКА, ДОСТАПНИ ВО РАМКИ НА I-BANK БРЕНДОТ.

Во доменот **ДИГИТАЛНО БАНКАРССТВО ЗА ФИЗИЧКИ ЛИЦА**, во 2021 година Стопанска банка забележа 20% годишен пораст на i-bank трансакциите, 10% пораст на активните i-bank корисници на услугата за вршење трансфер на средства, а повеќе од 110.000 клиенти го искористиле дигиталниот пристап до нивните сметки во 2021 година. Овој пораст е поддржан од новините во дигиталното банкарство воведени во 2021 година со цел да се поттикне онлајн најава во i-bank сервисот на СБ.

Што се однесува до **ДИГИТАЛНОТО БАНКАРССТВО ЗА МАЛИ БИЗНИСИ И ДРУГИ ПРАВНИ ЛИЦА**, сведоци сме, исто така, на значителен пораст во 2021 година, кој доведе до тоа 80% од трансакциите на правните лица за 2021 година да се процесираат преку услугите на дигитално банкарство на СБ, додека само 20% сè уште ги користат филијалите за процесирање на нивните трансакции. Порастот на дигиталното банкарство на СБ за правни лица во 2021 година беше исто така поддржан од новините во дигиталното банкарство, како на пример: мобилното банкарство за правни лица, издавањето на нови дигитални сертификати и други надоградби.

СББ СЕГМЕНТОТ

Во самата супштина, СББ сегментот е многу прилагодлив, разноличен и претприемнички, што придонесува за брз одговор на кризата поради фактот што за некои од нив е полесно да се диверзифицираат и да ја надминат економската нестабилност, како и потоа да се фокусираат повторно на пораст.

Бевме сведоци токму на тоа во 2021 година, кога се случи солиден пораст во кредитирањето на СББ сегментот од 16%, во најголем дел поради тоа што клиентите побаруваа кредити за обртен капитал, но исто така и инвестициски кредити и кредити за диверзификација.

Препознавајќи јак, доверлив финансиски партнер и консултант во нашиот СББ тим, компаниите успеаја да изнајдат производи и да договорат прилагодени услови и овој вид на партнерство продолжува, во најголем дел врз основа на фактот што Банката нуди широк асортиман на производи, погодни за малите бизниси: депозити, платен промет, процесирање на плати, добивање ПОС терминал итн.

КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО

Како продолжение на пандемијата од 2020 година, изминатата 2021 година донесе многу предизвици и неизвесности во економиите и општествата во целина. Сепак, како и во претходните години и во 2021 година продолжи трендот на растечка конкуренција на банкарскиот пазар, придонесувајќи за одржување на околина на ниски каматни стапки и натамошно намалување на цените на другите банкарски услуги.

Стопанска банка АД Скопје продолжи со реализација на дефинираната стратегија за зголемување на пазарното учество во корпоративното кредитирање. Притоа, остварениот годишен раст на корпоративното кредитно портфолио на Банката во 2021 година, изнесува 16,1%, односно 63,95 милиони евра во денарска противвредност. Како резултат на овој раст, пазарниот удел на Банката во корпоративното кредитирање, заклучно со декември 2021 година достигна ниво од 15,4%. Промените во пазарниот пристап на Банката и успешно имплементираната стратегија резултираа со ефективна и конкурентна пазарна понуда, ширење на клиентската база и зголемено пазарно учество. Притоа, како и во почетниот период на пандемијата, Банката продолжи со активностите за засилен мониторинг на квалитетот на корпоративното портфолио и детална анализа на секој поединечен клиент со цел навремено да се дизајнира соодветно решение, во зависност од потребите и барањата на секој корпоративен клиент.

Продолжената криза со Ковид-19, енергетската криза, инфлаторните притисоци, како и најновите сериозни настани во врска со Украинската криза, остануваат високо на агендата на прашања од важност за секојдневно управување со портфолиото на Банката, заради внимателно планирање и интензивно следење на пазарните услови и пошироката околина.

СЕПАК, И ПОКРАЈ НЕСТАБИЛНОТО ПАЗАРНО ОКРУЖУВАЊЕ ВО ГЛОБАЛНИ РАМКИ И СИЛНАТА КОНКУРЕНЦИЈА, СТОПАНСКА БАНКА ЌЕ ГО ПРОДОЛЖИ ТРЕНДОТ НА РАСТ НА КОРПОРАТИВНОТО ПОРТФОЛИО И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПАЗАРНИОТ УДЕЛ НА КОРПОРАТИВНОТО КРЕДИТИРАЊЕ, ВО СОГЛАСНОСТ СО СВОИТЕ КРЕДИТНИ ПОЛИТИКИ И СО ПРИМЕНА НА НАЈДОБРИТЕ ПРУДЕНТНИ СТАНДАРДИ.

Како и во досегашниот период, секој корпоративен клиент ќе може да користи кредитни и депозитни производи на Банката кои најдобро одговораат на неговите потреби и бизнис интереси, со цел успешно соочување со предизвиците на новата околина во која живееме и работиме како и креирање на можности за понатамошен развој на секоја компанија, поттикнување на поголемо производство, нови проекти како и повеќе новоотворени работни места.

УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

КАКО ЕДНА ОД НАЈГОЛЕМИТЕ ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ ВО ЗЕМЈАТА КОЈА НУДИ БАНКАРСКИ УСЛУГИ, СТОПАНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ Е ИЗЛОЖЕНА НА РАЗЛИЧНИ РИЗИЦИ. БЕЗ ПРЕЗЕМАЊЕ НА РИЗИЦИ, НЕВОЗМОЖНО Е ПРОФИТАБИЛНО БАНКАРСКО РАБОТЕЊЕ, ПОРАДИ ШТО СБ ПРЕЗЕМА ОДРЕДЕН СТЕПЕН НА РИЗИЦИ КАКО ШТО Е ДЕФИНИРАНО ВО РАМКАТА ЗА ПРИФАТЛИВО НИВО НА РИЗИК.

Банката управува со овие ризици преку сеопфатна рамка што го интегрира управувањето со ризиците во секојдневните деловни активности и стратешкото планирање. Главната цел на функцијата за управување со ризик на Банката е да го заштити интересот на своите клиенти и акционери преку разумно управување со ризикот поддржан од силна култура на ризик, како и изобилство на ликвидност и силна капитална база.

Ефективното управување со ризиците бара тоа да се спроведува низ целата банка. Структурата за ризик и контрола на СБ се заснова на моделот на управување со „три линии на одбрана“ воведен во 2019 година. Секоја линија има специфична улога и дефинирани одговорности, при што извршувањето на задачите се разликува од контролата на истите. Трите линии тесно соработуваат за да ги идентификуваат, проценат и намалат ризиците. Прво и најважно, бизнисот (вклучувајќи ги и функциите за поддршка) има сопственост над ризиците, со кои управува и презема одговорност (прва линија).

Рамката за управување со ризици на Банката е обезбедена од функцијата Управување со ризици и Усогласеност со прописи (втора линија). Двете функции подразбираат преземање ризик и следење на профилот на ризик. Внатрешната ревизија (трета линија) обезбедува независна контрола, совети и увид во квалитетот и ефективността на внатрешните контроли, управувањето со ризиците, усогласеноста со прописите и управувањето со Банката.

Функцијата за управување со ризици на СБ го поддржува Управниот одбор при дефинирање на прифатливото ниво на ризик, стратегиите, политиките и лимитите на изложеност. Исто така, овозможува увид и поддршка за целата Банка за прашања поврзани со ризик. Главни финансиски ризици за СБ се кредитниот ризик, ликвидносниот ризик и пазарниот ризик. Во актуелните сложени деловни услови, СБ исто така е изложена на нефинансиски ризици како што се оперативниот, ИТ и ризикот од неусогласеност со прописите.

Примарната улога на независната функција за управување со ризици на Банката е правилно и навремено идентификување, мерење и управување со ризиците во нормални и специфични економски услови, како и надзор дали деловните активности се во согласност со стратегијата и прифатливото ниво на ризик на Банката. Со цел да се одржи адекватен профил на ризик, Банката користи алатки како што се прудентни критериуми за ризик, оценка на ризици, модели за рангирање и вреднување кои постојано се разгледуваат, валидираат и подобруваат во согласност со најдобрите практики во банкарската индустрија.

СБ има воспоставена рамка на политики, процедури и стандарди за управување со ризици за да создаде конзистентност низ целата организација и да дефинира барања што се задолжителни за сите деловни единици. Менаџментот на Банката е одговорен за спроведување и за придржување до политиките, процедурите и стандардите. Политиките, процедурите и стандардите редовно се ревидираат и ажурираат преку релевантните одбори за ризик за да се рефлектираат промените во барањата, пазарите, производите и практиките.

Пандемијата на Ковид-19 ги наруши животите во сите земји и заедници и негативно се одрази на глобалниот економски раст во 2020 година, повеќе од сè што е доживеано во речиси еден век. Глобалната економија се намали во 2020 година, бидејќи побарувачката и понудата, трговијата и финансиите беа сериозно нарушени. Несомнено и 2021 беше обележана со непредвидливиот карактер на Ковид-19 пандемијата, вклучувајќи ја и појавата на нови варијанти на вирусот и рестриктивните мерки кои произлегуваа следствено. Предизвиците на светскиот синџир на снабдување и зголемената инфлација беа исто така дел од економската неизвесност. Сепак, и покрај овие предизвици, светската економија почна да закрепнува брзо и подобро од очекуваното. Во линија со глобалните трендови, забележано е постепено закрепнување и на локалната економија.

ПАНДЕМИСКАТА КРИЗА ДОНЕСЕ ПОТРЕБА ЗА ИНТЕНЗИВНО СЛЕДЕЊЕ НА КРЕДИТНИОТ И ЛИКВИДНОСНИОТ РИЗИК. БАНКАТА, ИСТО ТАКА, ИЗВРШИ НЕКОЛКУ ВИДОВИ НА СТРЕС-ТЕСТОВИ И СЕКТОРСКИ АНАЛИЗИ ЗА ДА ГО ПРОЦЕНИ ПОТЕНЦИЈАЛНИОТ УДАР ВРЗ НЕЈЗИНАТА ФИНАНСИСКА ПОЗИЦИЈА, ШТО Ѐ ПОМОГНА НА СБ ДА ДЕФИНИРА СООДВЕТНИ МИТИГИРАЧКИ АКТИВНОСТИ.

Цел на Банката, дури и во овие тешки времиња, останува да се стреми кон континуирано подобрување на рамката за управување со ризици во согласност со идните регулаторни барања и меѓународните стандарди, најдобрите практики и променливите услови на пазарот. Културата за ризик е важна интегрална компонента на управувањето со ризиците и Банката има активен пристап кон зголемување на свесноста за ризик и зајакнување на културата за ризик на сите нивоа на работење, преку соодветни обуки и работилници.

УПРАВУВАЊЕ СО КРЕДИТЕН РИЗИК

Како еден од најзначајните ризици на кои Банката е изложена, кредитниот ризик е ризикот дека Банката ќе претрпи економски загуби доколку другата страна не може да ги исполни своите договорни или други финансиски обврски кои произлегуваат од договор за кредит. Од тие причини, за Банката е од суштинско значење да се потпре врз сеопфатно знаење и разбирање на дејноста на клиентот, секторот, управувањето, целите, финансиските показатели, можностите и предизвиците со цел да преземе соодветна одлука. За таа цел, кредитните политики на СБ за прудентно кредитирање вклучуваат детална проценка на ризиците пред која било кредитна одлука и општ сет на минимум стандарди за проценка на кредитниот лимит, одобрувањето, обновувањето и следењето на кредитната изложеност. Извршените кредитни проценки се поддржани од систем за рангирање на ризиците и статистички модел на бодување кој врз основа на разновидните инпути на квантитативни и квалитативни податоци, обезбедува квантификација на нивоата на кредитен ризик. Конечно, воспоставени се овластени тела за кредитно одобрување со искусни и професионални членови за одобрување и обновување на кредитните изложености.

Откако ќе се воспостави кредитен однос, СБ применува процес на интензивно следење кој овозможува рана идентификација на какво било влошување на профилот на ризик на клиентот или на група клиенти. Процесот на следење се состои од редовно ревидирање на кредитите во текот на животниот циклус на производот, внатрешна класификација на ризиците, систем за рано предупредување и систем за идентификување на сигнали за значително зголемување на кредитниот ризик SICR (Significant Increase of Credit Risk) и неможност за наплата од клиентот UTP (Unlikely to Pay), кои заедно ги идентификуваат раните сигнали на влошување на кредитоспособноста на клиентите и се стремат кон обезбедување навремено преземање на потребни дејства со цел да се минимизира загубата. Кредитната изложеност исто така континуирано се следи според воспоставени лимити на концентрација по сектор, вид на обезбедување, рангирање на должникот итн., во линија со Рамката за прифатливо ниво на ризик на Банката.

ВО ЛИНИЈА СО НАЈДОБРИТЕ МЕЃУНАРОДНИ ПРАКТИКИ И СЛЕДЕЈЌИ ГО ПРОЦЕСОТ И МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА И ПОСЕБНА РЕЗЕРВА, БАНКАТА ОБЕЗБЕДУВА АДЕКВАТНО НИВО НА РЕЗЕРВАЦИИ ЗА ПОТЕНЦИЈАЛНИ ЗАГУБИ ПО КРЕДИТИ.

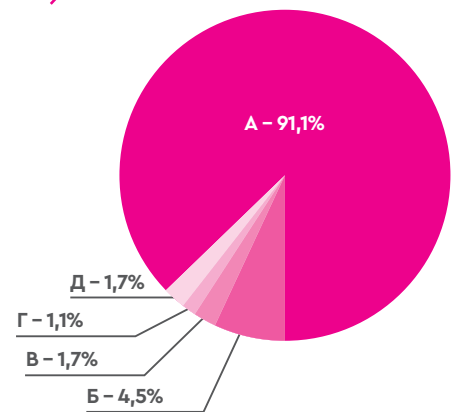
И покрај ефектот кој пандемијата ја имаше врз светската и домашната економија, во текот на 2021 година, Банката продолжи со избалансиран пораст на кредитното портфолио кој одговара на стратегијата и репутацијата на Банката. Сите нејзини цели во рамки на кредитниот ризик, алатки и јасната структура на процесите на управување со ризици се инкорпорирани во внатрешните кредитни политики и Рамката за прифатливо ниво на ризик на Банката, одобрени од страна на Надзорниот одбор.

КВАЛИТЕТ НА КРЕДИТНОТО ПОРТФОЛИО

Во рамките на имплементираната солидна рамка за управување со кредитен ризик, СБ успеа да одржи солидно и разновидно кредитно портфолио во 2021 година. Растот на кредитното портфолио, проследено со одржување на низок и контролиран коефициент на нефункционални пласмани е една од главните стратешки цели, којашто банката успеа да ја оствари во изминатата година и покрај намалената економска активност на домашната економија, предизвикана од пандемијата со Ковид-19.

Согласно Методологијата на НБРСМ, секоја изложеност на кредитен ризик се класифицира во една од петте категории (А, Б, В, Г и Д). Изложеноста во рамки на најдобрата категорија на кредитен ризик, „А“ се зголеми од 88,1% во 2020 на 91,1% во 2021, најмногу за сметка на изложеноста класифицирана во „Б“ категорија, која се намали од 7,2% во 2019 на 4,5% во 2021 година. Изложеностите класифицирани во категорија „Г“ и „Д“ со висок кредитен ризик се намалија за 0,2 процентни поени во споредба со 2020 година и сочинуваат 2% од кредитното портфолио на Банката.

КРЕДИТНО ПОРТФОЛИО НА СБ
СПОРЕД КАТЕГОРИЈА НА РИЗИК 2021

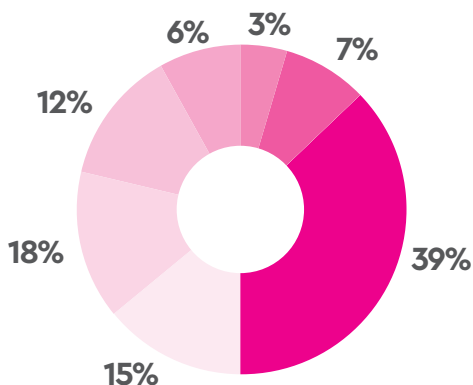

СТРУКТУРА НА КОНЦЕНТРАЦИЈАТА

Кредитниот ризик од концентрација е ризик од загуба поради недостаток на диверзификација на ризиците во портфолиото, предизвикан од релативно големи концентрации на изложености кон позитивни и во голема мера поврзани договорни страни (коминтенти). Со цел да се избегнат прекумерни концентрации на кредитен ризик, СБ има за цел да го диверзифицира кредитниот ризик и да утврди лимити кон клиенти поединци и групи на поврзани клиенти (концентрација на должници), изложеност во рамките на одреден индустриски сектор (концентрација на индустрија), вид на обезбедување итн. Утврдените лимити се ревидираат најмалку на годишна основа како дел од политиките и процедурите за кредитен ризик.

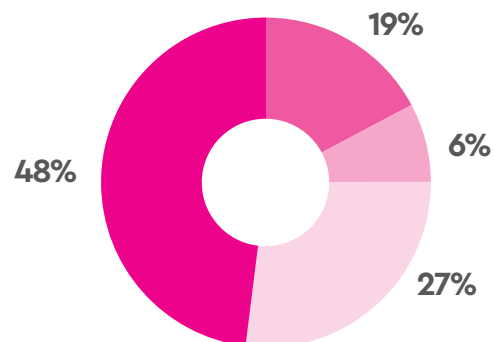
СБ ја следи кредитната изложеност во однос на поставените лимити на концентрација на редовна основа, поткрепувајќи ги заклучоците со соодветни корективни мерки.

ДИСТРИБУЦИЈА СПОРЕД ТИП НА КРЕДИТ 2021

- 39% ПОТРОШУВАЧКИ КРЕДИТ
- 7% КРЕДИТНИ КАРТИЧКИ
- 3% ДОЗВОЛЕНИ ПРЕЧЕКОРУВАЊА
- 6% КОРПОРАТИВНИ МИКРО КЛИЕНТИ
- 12% КОРПОРАТИВНИ СРЕДНИ КЛИЕНТИ
- 18% КОРПОРАТИВНИ ГОЛЕМИ КЛИЕНТИ
- 15% СТАНБЕНИ КРЕДИТИ

ДИСТРИБУЦИЈА СПОРЕД СЕКТОР/КЛИЕНТ 2021

- 48% НАСЕЛЕНИЕ
- 19% ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ
- 6% ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ
- 27% ФИРМИ

УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСЕН РИЗИК

Банката во континуитет ја одржува ликвидносната позиција на високо ниво и на тој начин овозможува непречено извршување на сите банкарски активности и регулативни барања. Ликвидноста на Банката произлегува во најголем дел од депозитите на населението и компаниите, од кои средствата по видување и трансакциските сметки се над 60% од депозитната основа која се карактеризира со големи флукуации на дневна основа. Во вакви околности управувањето со ликвидноста има потреба од соодветно одржување на инструменти, распоредени по рочна и валутна структура соодветно на ликвидносните потреби. Така, ликвидносната позиција се состои од: готовина во трезор и благајни (6%), средства на сметки во домашни и странски банки, вклучувајќи ги и средствата на задолжителните резерви во НБРСМ (52%) и позиции во хартии од вредност (43%).

Одржувањето на ликвидноста на Банката се заснова на подготовка на неколку вида на сценарија и проекции на паричните текови и усогласување на приливите и достасувањата на обврските. Планирањето и управувањето на ликвидноста се врши на дневна основа со мониторирање во реално време на оние позиции кои имаат најзначајно влијание. Во услови на пандемија и глобална неизвесност, Банката успешно се справи со сите шокови што претставува потврда на капацитетот и отпорноста на Банката од несакани влијанија.

БАНКАТА ПОСТОЈАНО ГО РЕВИДИРА И УНАПРЕДУВА СИСТЕМОТ НА УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСТА КОЈ СЕ СОСТОИ ОД ВОСПОСТАВЕНИ ПОЛИТИКИ И ПРОЦЕДУРИ И МЕХАНИЗМИ НА ОДБРАНА ПОСТАВЕНИ НА ТРИ НИВОА-ОПЕРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ ОД СТРАНА НА СЕКТОРОТ ЗА СРЕДСТВА И ЛИКВИДНОСТ, ВТОРОТО НИВО-СЕКТОРОТ ЗА РИЗИЦИ И ТРЕТОТО НИВО НА ОДБРАНА И ЗАШТИТА-СИСТЕМОТ НА ИНТЕРНИ КОНТРОЛИ.

РЕГУЛАТОРНИ ОБВРСКИ

Просечното исполнување на денарската задолжителна резерва изнесуваше 100,19% што упатува на квалитетно управување со расположливата ликвидност. Во текот на 2021 година со новата Одлука за методологијата за управување со ликвидносниот ризик се вовеле обврска за банките за одржување на определено минимално ниво на т.н. стапка на покриеност со ликвидност. Овој базелски ликвидносен стандард е дизајниран да обезбеди банките да одржуваат доволна резерва на висококвалитетни ликвидни средства која ќе им овозможи отпорност на значителен ликвидносен стрес во период од 30 календарски дена. Банката ги исполнува овие регулативни барања со многу поголем процент од минимално пропишаното ниво кое изнесува 100%.

Учеството на најголемите десет депоненти во изворите на средствата на Банката на 31.12.2021 изнесува 12,30%, што претставува ниско ниво на концентрација т.е. добра диверзификација.

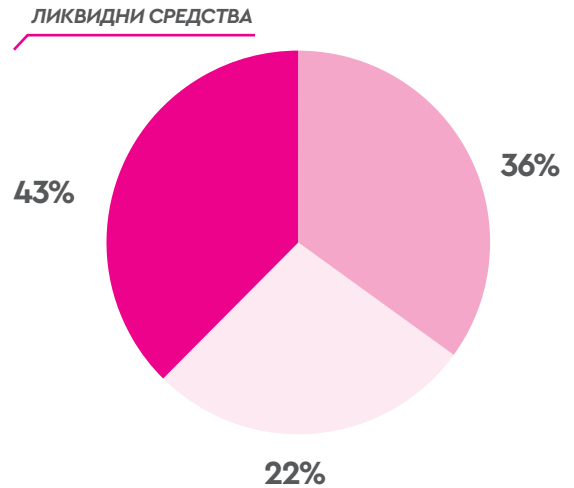
Агрегатната девизна позиција исто така се следеше на дневна основа, а нејзиното движење беше во рамките на дозволените регулаторни прагови од +/- 30% во однос на сопствените средства на Банката.

СТРУКТУРА НА ЛИКВИДНИ СРЕДСТВА

Банката одржува оптимална структура на ликвидни средства согласно нејзините потреби и пошироките потреби за управување со активата и пасивата.

Во текот на 2021 година, просечната структурата на ликвидносни средства е следна:

- Готовина и средства кај НБРСМ
36%
- Меѓубанкарски пласмани
22% од ликвидносните средства
- Хартии од вредност
43% од ликвидносните средства

Нивото на високо ликвидни средства кои се состојат од парични средства и парични еквиваленти, средства за тргување и вложувања во хартии од вредност изнесува околу 29% од вкупните средства на Банката.

ОПЕРАЦИИ НА ФИНАНСИСКИТЕ ПАЗАРИ

Со своите активности на девизниот пазар Банката продолжува да биде голем поддржувач на компаниите и населението, посредувајќи во понудата и побарувачката на девизни средства пред сè од сопствени извори и обезбедувајќи само мал дел од останатите поддржувачи на пазарот. Во текот на 2021 година вкупниот обем на девизниот пазар изнесуваше 1,4 милијарди евра, од кои 43% беа трансакции за купување на девизи, а 57% беа трансакции на страната на продажбата. Од аспект на валутната структура, 79% беа трансакции во евра, 18% трансакции во американски долари и само 3% трансакции во останати валути.

УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ПРОМЕНИ ВО КАМАТНИТЕ СТАПКИ

Ризикот од промена на каматните стапки претставува веројатност дека промените во каматните стапки може негативно да влијаат врз вредноста на финансискиот инструмент, портфолиото или Банката како целина.

Процесот на СБ за управување со ризикот од промена на каматни стапки ја одразува стратегијата на Банката за ризици, толеранцијата за ризици, деловните активности, севкупното оперативно опкружување и пазарните услови, имајќи ги предвид можните промени на каматните стапки и нивното влијание врз добивката и економската вредност на капиталот на Банката.

СБ ја препознава нејзината изложеност на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности (РПКСПБА) и потребата за негово ефикасно управување како интегрален дел од посветеноста на Банката да ги штити интересите на своите клиенти и акционерите. Во тој поглед, СБ ја препознава важноста за управување со РПКСПБА во ефикасното управување со нејзиниот биланс на состојба, нејзиниот капитал и нејзиниот тек на заработка.

Банката ја анализира чувствителноста на нето-каматните приходи и вредноста на капиталот од промената на каматните стапки. Оваа чувствителност произлегува од различните периоди на достасување како и од периодот на преоценка на различните позиции во билансот на состојба. Оценката на ризикот од промена на каматните стапки се врши преку следење на изложеностите кои произлегуваат од портфолиото на банкарски активности, земајќи го во предвид фактот дека нема портфолио на тргување чувствително на каматни стапки во билансот на состојба на СБ.

Банката има воспоставено рамка за управување со ризикот од промена на каматна стапка со цел да се минимизираат ефектите од негативни промени во идните каматни стапки и да се обезбеди навремено идентификување, мерење, следење и ублажување на изложеностите на ризик од промена на каматната стапка. Рамката ги опфаќа факторите на ризик и нивна оценка, методологиите за мерење, методологијата за стрес-тестирање, ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности (Interest Rate Risk in the Banking Book IRRBB), неговата метрика и лимити со цел да се осигури негово соодветно мерење, следење и контрола.

ГЛАВНАТА ЦЕЛ НА УПРАВУВАЊЕТО СО РИЗИКОТ ОД ПРОМЕНА НА КАМАТНИТЕ СТАПКИ Е ДА СЕ УБЛАЖИ РИЗИКОТ ОД СОЗДАВАЊЕ ЗАГУБИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ПРОМЕНЕТЕ НА ПАЗАРНИТЕ КАМАТНИ СТАПКИ ДО ПРИФАТЛИВО НИВО ПРЕКУ СООДВЕТНО МОДЕЛИРАЊЕ НА СТРУКТУРАТА НА КАМАТОЧУВСТВИТЕЛНИТЕ ПОЗИЦИИ ВО БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА И ВОНБИЛАНСНИТЕ ПОЗИЦИИ.

На крајот од 2021 година, коефициентот на вкупната нето-пондерирана позиција во однос на регулаторниот капитал беше многу под регулаторниот максимум од 20% и резултираше во незначителна изложеност кон ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности (IRRBB).

СБ продолжува да управува со изложеностите кон ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности (IRRBB) преку воспоставување соодветна структура на позиции чувствителни на промени на каматните стапки, со цел тие средства и обврски да бидат во силна корелација, што резултира во незначителен јаз помеѓу преоценката и достасаноста, а со тоа и ниско ниво на изложеност на ризик од промена на каматните стапки.

УПРАВУВАЊЕ СО ВАЛУТЕН РИЗИК

Во рамките на дневното управување со ликвидноста, Банката води сметка и за управување со валутниот ризик, односно отворените девизни позиции во странски валути. Валутниот ризик е ризикот од загуба заради промена на меѓувалутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на другите странски валути. Примарна цел на управувањето со структурата на валутната изложеност на Банката е да се намали влијанието од флукуациите на девизните курсеви.

СИСТЕМОТ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈА, МЕРЕЊЕ, СЛЕДЕЊЕ И КОНТРОЛА НА ВАЛУТНИОТ РИЗИК ИЛИ ДЕВИЗНИОТ РИЗИК ГИ ОПФАЌА СИТЕ АКТИВНОСТИ И ТРАНСАКЦИИ НА БАНКАТА КОИ ГИ ВКЛУЧУВААТ БИЛАНСНИТЕ И ВОНБИЛАНСНИТЕ ПОЗИЦИИ КОИ СЕ ВОДАТ ВО СТРАНСКА ВАЛУТА И ДЕНАРСКИТЕ ПОЗИЦИИ СО ДЕВИЗНА КЛАУЗУЛА. СТРУКТУРАТА НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА НА СБ СЕ СОСТОИ ОД СРЕДСТВА И ОБВРСКИ ВО РАЗЛИЧНИ ВАЛУТИ, НО ГЛАВНО ВО МКД И ЕВРА.

СБ управува со валутниот ризик преку пресметка и следење на отворените девизни позиции на дневна основа, обезбедувајќи усогласеност со прописите и интерните лимити на изложеност во основните валути, поодделно, како и на агрегатно ниво. Банката ја одржува агрегатната девизна позиција т.е изложеноста на валутен ризик во рамки на законски предвидениот лимит кој изнесува 30% од сопствените средства на Банката.

Во 2021 година, процесот на управување со валутен ризик беше реализиран во рамки на пропишаните законски и интерни лимити налик изложеност на валутен ризик.

УПРАВУВАЊЕ СО ОПЕРАТИВЕН РИЗИК

СБ применува сеопфатна Рамка за управување со оперативниот ризик (ORMF) со цел идентификување, управување и спречување на оперативни ризици кои резултираат од несоодветни или паднати системи, внатрешни процеси, човечка грешка или надворешни влијанија.

СБ има конзистентна и високо квалитетна Рамка за управување со оперативен ризик (ORMF), со цел да:

- Промовира свесност за оперативниот ризик и култура за ризици во целата Банка, на тој начин понатаму придонесувајќи за ефикасен процес и ефективна контрола
- Воспостави комплет на фундаментални стандарди за управување со оперативниот ризик во Банката што води кон избегнување на неочекувани и катастрофални загуби и минимизирање на очекуваните загуби
- Осигури дека деловните цели се исполнуваат со контрола на ризиците
- Обезбеди економичност при работењето со намалување на обемни издатоци и избегнување на прекумерни или застарени контроли
- Обезбеди конзистентност со соодветни најдобри практики и усогласеност со регулаторните (квантитативни и квалитативни) барања
- Го подобри користењето на регулаторниот капитал, во врска со оперативниот ризик
- Го подобри квалитетот на информациите за оперативниот ризик што доведува до поинформирано донесување одлуки за ризик и распределување на капитал

Рамката има за цел да ги одржува оперативните ризици во рамки на умерен/низок профил на ризик и е во линија со апетитот за ризици на Банката и НБГ Групацијата.

Моделот за управување со оперативен ризик на СБ се базира на „модел со три линии одбрана“, креиран за ефективно управување со оперативниот ризик (OR). Процесот на управување со оперативниот ризик (ORM процес) е силно вграден во дневните бизнис процеси на Банката.

Според дефиницијата во Базел рамката усвоена од страна на Стопанска банка, оперативниот ризик вклучува и правен ризик, ризик од несогласеност, ризик од перење пари и финансирање тероризам како и ризик од несоодветност на информативни системи.

СО УНАПРЕДУВАЊЕ НА ORMF, СТОПАНСКА БАНКА ГИ ОБЕЗБЕДУВА ОСНОВИТЕ, ПРИНЦИПИТЕ И АРАНЖМАНИТЕ НА УПРАВУВАЊЕ ЗА ДИЗАЈНИРАЊЕ, СПРОВЕДУВАЊЕ, СЛЕДЕЊЕ, ПРЕГЛЕД И КОНТИНУИРАНО ЗАЈАКНУВАЊЕ НА УПРАВУВАЊЕТО СО ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК НИЗ ЦЕЛАТА БАНКА.

Во управувањето со оперативниот ризик Стопанска банка се базира на следниве клучни компоненти на рамката и нивните соодветни политики за внатрешно управување:

- Политика за управување со внатрешни настани (IEM Policy)
- Политика за клучни индикатори на ризик (KRI Policy)
- Политика за самопроценка и контрола на ризици (RCSA Policy)
- Политика за анализа на сценарио (SA Policy)

Во текот на последниот квартал на 2021 година во согласност со редовното ажурирање СБ ја надгради Одлуката за воспоставување клучни индикатори за ризик за управување со оперативниот ризик во Стопанска банка АД како една од четирите клучни компоненти кои ја сочинуваат Рамката за управување со оперативниот ризик (ORMF).

КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ ЗА РИЗИК ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК ВО СТОПАНСКА БАНКА ВО 2021 ГОДИНА БЕА ДОПОЛНЕНИ СО 15 НОВИ ИНДИКАТОРИ ОД КОИ: 1 ГОДИШЕН, 1 КВАРТАЛЕН, 8 ПОЛУГОДИШНИ И 5 МЕСЕЧНИ ИНДИКАТОРИ.

Севкупниот фокус на процесот за управување со оперативен ризик (ORM процесот) во 2021 беше насочен на понатамошно зајакнување на функцијата за управување со оперативниот ризик во целата банка преку посветување значително внимание на пријавувањето штетни настани, мерки за нивно ублажување и дефинирање на оперативни ризици во сите сегменти. Подигнување на културата за оперативен ризик и свесноста за прашањата од оперативен ризик, како и зајакнато следење на изложеноста на оперативен ризик се постигнува со интензивна проактивна улога од страна на Секторот за управување со ризици, со намера изложеноста на оперативен ризик да се елиминира или ублажи во согласност со профилот на ризици на Банката, стратегијата за ризици и бизнис целите.

ORMF на СБ обезбедува структуриран пристап за управување со оперативниот ризик и применува конзистентни стандарди и техники за проценка на оперативните ризици.

Во текот на 2021 година, сите главни основни компоненти на ORMF беа целосно имплементирани во согласност со Политиката и методологиите за управување со оперативниот ризик на Стопанска банка и НБГ Групацијата и во согласност со регулаторните стандарди и последователно, процесот на ORM беше остварен со висока експертиза, избегнувајќи негативно влијание врз финансиски резултати и капитална позиција, обезбедувајќи ефективна, соодветна и со интегритет имплементирана Рамка на управување со оперативен ризик (ORMF).

Во рамките на годишниот стрес-тест на Банката се врши и стрес-тестирање на оперативниот ризик чија цел е да ја оцени способноста на Банката за ублажување на главните загуби кои произлегуваат од несоодветни или неуспешни внатрешни процеси, луѓе и системи или од надворешни настани.

АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ, ИНТЕРЕН ПРОЦЕС НА ОЦЕНКА НА АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ И СТРЕС-ТЕСТ

Одржувањето силна капитална база како предуслов за раст на бизнисот и апсорбер на сите можни ризици претставува приоритет и главен фокус на Банката. Вкупниот регулаторен капитал на Банката со состојба од 31.12.2021 година изнесуваше 241,8 милиони евра, од кои основниот капитал (Tier 1) изнесуваше 240,3 милиони евра, а дополнителниот капитал (Tier 2) изнесуваше 1,5 милиони евра, што резултираше во коефициент на адекватност на капиталот од 16,5% со состојба од 31.12.2021 година.

Како дел од прудентно воспоставената Рамка на управување со ризици, Банката редовно спроведува Интерен процес на оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP) и ја оценува отпорноста на адекватноста на капиталот преку стрес-тестирања, при тоа земајќи ги во предвид тековните околности и ризиците кои доминираат во моментот на стрес-тестирањето, предвидувајќи ги очекуваните ризици

Интерниот процес на оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP) на Банката потврдува дека капиталот на СБ е доволен за покривање на сите материјални ризици на кои е изложена Банката, како и дека утврдениот вишок на капитал е повеќе од доволен да ги покрие сите ризици кои не може адекватно да се квантифицираат, но на кои Банката е изложена во текот на своите редовни бизнис активности. Како што е пропишано, стрес-тестирањата се исто така интегрален дел од рамката за управување со ризици, особено потребни да обезбедат проценка и да обрнат внимание на големината на финансиските загуби и нивното влијание врз севкупниот бизнис, вклучувајќи ја и адекватноста на капиталот.

ВО ТЕКОТ НА 2021 ГОДИНА, БАНКАТА СПРОВЕДЕ РАЗЛИЧНИ СТРЕС-ТЕСТ СЦЕНАРИЈА ЗА ДА СЕ ИСПИТА ВО ОДНОС НА ЧУВСТВИТЕЛНОСТА НА ПРЕТХОДНО УТВРДЕН СЕТ ОД ЕКСТРЕМНИ, НО ВЕРОЈАТНИ ШОКОВИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И СТРЕС-ТЕСТ СЦЕНАРИО КОЕ ГИ ОПФАЌА СПЕЦИФИЧНИТЕ НЕГАТИВНИ ОКОЛНОСТИ КОИ СЕ РЕЗУЛТАТ НА COVID 19 ПАНДЕМИЈАТА.

Стрес-тестирањата го земаа во предвид влијанието од различни сценарија од доменот на кредитниот ризик, ризикот од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности, ликвидносниот ризик, валутниот ризик и оперативниот ризик, како и сценарија кои вклучуваат комбинација од сите ризици.

Резултатите од стрес-тестирањата докажаа дека Банката може да се справи и е отпорна дури и на многу песимистички претпоставки. Таквата отпорност воглавно го одразува прудентното управување со ризиците, добро воспоставениот бизнис модел, стратегијата, системите и процедурите кои овозможуваат одржлива и силна капитална база и позиција на висока ликвидност, како силен штит од сите можни ризици и шокови.

АКТИВНОСТИ ЗА КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТА СО ПРОПИСИТЕ, СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И БОРБА ПРОТИВ ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗМОТ

Во текот на 2021 година, Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите спроведе голем број на активности за следење на примената на сите релевантни новини во домашната и меѓународната регулатива поврзани со банкарското работење преку постојана имплементација на ефикасен систем за контрола на активностите на СБ во согласност со важечките домашни и меѓународни прописи.

Овие активности вклучуваа:

- Воспоставување на ефикасни интерни процедури и организациони структури за идентификување, следење и управување со можните ризици поврзани со усогласеноста на СБ со важечките прописи;
- Континуирана обука на вработените на Банката;
- редовно, најмалку на месечно и на полугодишно ниво, доставување на извештаи до Управниот одбор и до Надзорниот одбор;
- континуирана соработка со релевантните надворешни институции во согласност со Законот за банките;
- редовно поднесување на извештаи до даночните органи на САД во согласност со Законот FATCA, итн.,

со што се обезбедува добра репутација и кредибилитет на СБ пред нејзините акционери, клиенти, инвеститори, регулаторни и супервизорски органи и други надлежни институции како и развој на култура за усогласеност со прописите кај сите вработени на СБ.

Во врска со активностите за Спречување на перење пари (СПП) и Борбата против финансирање на тероризам (БФТ), во текот на 2021 година Секторот спроведе низа активности за примена на мерките и активностите согласно Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (Закон), како и за подобрување и натамошно усовршување на интерните системи и процеси што се користат во Секторот на дневна основа. Исто така, во текот на 2021 година бројот на вработени во Секторот беше одржуван на ниво предвидено согласно со одредбите од Законот.

СЕКТОРОТ ЗА КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТА НА РАБОТЕЊЕТО СО ПРОПИСИТЕ ЌЕ ПРОДОЛЖИ ДА ГИ ВРШИ СВОИТЕ РЕДОВНИ АКТИВНОСТИ ВО НАСОКА НА ОДРЖУВАЊЕ И ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КУЛТУРАТА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО ПРОПИСИТЕ ВО РАМКИТЕ НА СБ, КАКО И ПОСТИГНУВАЊЕ СЕВКУПНА УСОГЛАСЕНОСТ НА РАБОТЕЊЕТО НА БАНКАТА СО РЕЛЕВАНТНАТА РЕГУЛАТИВА КАКО НЕЈЗИНА ГЛАВНА ЦЕЛ.

ЗАШТИТА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Приватноста и доверливоста на клиентите на Банката е од најголема важност за Стопанска банка, имајќи ја предвид природата на банкарското работење и податоците што банките ги собираат за нивното секојдневно работење. Банката повторно го именува Офицерот за заштита на личните податоци и цела мрежа на вработени по организациони единици кои се грижат дека личните податоци се:

- обработуваат на етички и законски начин,
- се собираат за конкретни, јасни и легитимни цели и
- се чуваат и обработуваат со соодветно ниво на безбедност и само за временскиот период предвиден за исполнување на целите на собирање и обработка.

ВО АВГУСТ 2021 ГОДИНА СТАПИ НА СИЛА НОВИОТ ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ, КОЈ ЈА ТРАНСПОНИРАШЕ ОПШТАТА РЕГУЛАТИВА ЗА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ НА ЕУ.

Следствено, Банката иницираше низа активности со цел да се усогласи целосно со новите регулаторни барања и највисоките стандарди на заштита на личните податоци како што се:

- Редовна комуникација и активности поврзани со подигање на свеста и обука на вработените во Банката со цел да се обезбеди тајност и заштита на доверливоста на податоците на клиентите на СБ;
- Ревизија на Политиката за заштита на личните податоци како интерен акт на највисоко ниво донесен од Надзорниот одбор;
- Ажурирање на интерниот акт за вршење на видео надзор и зајакнување на контролните механизми за обработка на лични податоци преку видеонадзор;
- Усвојување на Политика за приватност достапна на веб-страницата на СБ која е усогласена со стандардите на Групацијата и Законот за заштита на личните податоци;
- Активности кои гарантираат дека директниот маркетинг на Банката може да се изврши само доколку целиот клиент дал претходна експлицитна согласност за таа цел (проверка на системот како задолжителен чекор во процесот);
- Ажурирање на политиката за колачиња на веб-страницата на СБ;
- Повторно именување на Офицер за заштита на лични податоци кој го координира процесот на усогласување со Законот за лични податоци;
- Ревидирана апликација за регистрирање и ажурирање на клиенти на Банката која е главен и почетен документ при кој се собираат лични податоци на клиентите на СБ итн.

Исто така, претставник на СБ е назначен за претседател на новоформираната Комисија за заштита на личните податоци при Македонската банкарска асоцијација, која служи како тело кое промовира унифицирана и целосна имплементација на стандардите за заштита на личните податоци и приватност во банкарскиот сектор..

ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ ЗА 2021 ГОДИНА

Стопанска банка АД – Скопје (СБ) е една од најголемите, најпрофитабилните и најсолидните системски банки во земјата со високо софистициран и ефикасен систем на корпоративно управување, воспоставен преку следење на најдобрите практики, стандардите на НБГ Групаацијата, соодветната регулатива, како и стратешките потреби на Банката и нејзините заинтересирани страни. Одговорното корпоративно управување е највисок приоритет за Банката што поддржува целосно спроведување на нејзиниот деловен план со оперативна извонредност и интегритет.

Извештајот за корпоративно управување се презентира на акционерите на СБ и на јавноста во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и Законот за трговски друштва.

1. ОРГАНИ НА СБ

1.1. НАДЗОРЕН ОДБОР

Надзорниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје се состои од 7 членови, од кои 2 се независни, со утврден мандат од четири години, а ги именува Собранието на акционери.

Составот на Надзорниот одбор во 2020 година е следен:

1. Маринис Стратопулос, **Претседател на Надзорниот одбор на СБ**, Генерален извршен директор на НБГ Кипар ДОО;
2. Христордулу Христордулос, **член на Надзорниот одбор на СБ**, Генерален финансиски директор, Национална банка на Грција С.А. Атина;
3. Димитра Гудуфа, **член на Надзорниот одбор на СБ**, Директор на Секторот за стратегија на Групаацијата, Национална банка на Грција С.А. Атина;
4. Јанис Кајулис, **член на Надзорниот одбор на СБ**, Раководител на Секторот за култура на ризик и канцеларија за проектен менаџмент за ризици на Групаацијата, Национална банка на Грција С.А. Атина;
5. Владимир Филиповски, **независен член на Надзорниот одбор на СБ**, професор, Економски факултет – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје; и
6. Сашо Косев, **независен член на Надзорниот одбор на СБ**, професор, Економски факултет – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје.
7. Анастасиос Лизос, **член на Надзорниот одбор на СБ**;

Последната самооценка на Надзорниот одбор потврдува дека сегашниот состав на Надзорниот одбор е таков што неговите членови имаат колективно и индивидуално знаење, способности и стручно искуство како и интегритет и репутација соодветни за системска банка како СБ. Освен тоа, сите членови на Надзорниот одбор посветуваат соодветно време и фокусирање на нивните надзорни и стратешки одговорности.

Сите **критериуми за независност се запазени** и во извештајниот период **не е пријавен никаков судир на интереси** од ниту еден член на Надзорниот одбор.

Одговорностите на Надзорниот одбор се утврдени во член 89 од Законот за банки и истите се инкорпорирани во Статутот на СБ, како што е подолу наведено:

1. одобрува деловна политика и развоен план на СБ и ја следи нивната имплементација;
2. именува и разрешува членови на Управниот одбор на СБ;
3. именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици на СБ;
4. именува и разрешува членови на Одборот за ревизија на СБ;
5. одобрува финансиски план/Буџет на СБ;
6. го организира Секторот за внатрешна ревизија, именува и разрешува директор на Секторот за внатрешна ревизија и ја следи неговата/нејзината работа;
7. одобрува годишен план на Секторот за внатрешна ревизија;
8. одобрува политика за сигурност на информативниот систем;
9. одобрува политики за управување со ризици на СБ;
10. одобрува политика за судир на интереси која утврдува можен судир на интереси и мерки и активности за негово избегнување;
11. во согласност со деловниот план, развојниот план, финансискиот план / Буџет и политиката за избегнување судир на интереси, одобрува политика за наградување;
12. одобрува и спроведува политика за избор, следење на работењето и разрешување на членови на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор на СБ;
13. разгледува извештаи за работењето на Управниот одбор на СБ;
14. разгледува извештаи за работењето на Одборот за управување со ризици на СБ;
15. разгледува извештаи за работењето на Одборот за ревизија;
16. разгледува извештаи за работењето на Секторот за внатрешна ревизија;
17. разгледува извештаи за работењето на Секторот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите;
18. одобрува годишна сметка и финансиски извештаи на СБ;
19. одобрува изложеност кон поединечно лице од над 10% од сопствените средства на СБ, или 10.000,001 евра, со исклучок на изложеност врз основа на купување на хартии од вредност издадени од Народна Банка и Владата на РСМ;
20. одобрува трансакции со поврзани лица со СБ во износ од над 6.000.000 денари;
21. одобрува стекнување на капитални удели и купување на хартии од вредност во износ повисок од 5% од сопствените средства на СБ, освен купување на хартии од вредност издадени од Народна банка и Владата на РСМ;
22. одобрува предлог на Одборот за ревизија за назначување на надворешно друштво за ревизија, или предлог за раскинување на договорот со надворешното друштво за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
23. одобрува Политика за вршење на внатрешна ревизија;
24. разгледува извештаи од супервизијата, други извештаи доставени од Народна банка, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно презема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на СБ;
25. одобрува годишен извештај за работењето на СБ и доставува мислење во писмена форма по истиот до Собранието на акционери на СБ;
26. разгледува извештај од надворешното друштво за ревизија и доставува мислење во писмена форма по истиот до Собранието на акционери на СБ;
27. одобрува Кодекс на етика на СБ;
28. одобрува Кодекс на корпоративно управување на СБ;
29. одлучува за делумно или целосно отпишување на кредитна изложеност врз основа на анализа за извршено отпишување подготвена од надлежниот сектор во банката;
30. разгледува извештај за трансакции со субјекти поврзани со банката, како и за износот на одобрени кредити и други форми на изложеност на лицата со посебни права и одговорности во банката, најмалку еднаш квартално; и
31. извршува други активности во согласност со важечките закони и одлуки на Народната банка.

***Работењето на Надзорниот одбор е подетално презентирano во Годишниот извештај за работењето на Надзорниот одбор во 2021 година, доставен до Собранието на акционери на СБ.

1.2. ОДБОРИ НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР НА СБ ВО ИЗВЕШТАЈНАТА ГОДИНА

Надзорниот одбор има формирано одбори со цел да ја подобри ефикасноста на своето работење преку справување со сложени работи во помали групи и нивна подготовка за целиот Надзорен одбор. Освен тоа, Надзорниот одбор има делегирано поединечни права за донесување одлуки на одборите до степен до кој е законски дозволено согласно соодветната законска регулатива и интерните одредби на Банката.

Нема значајни промени во структурата на одборите на Надзорниот одбор, односно Надзорниот одбор на СБ имаше три одбори во извештајниот период: Одбор за ревизија, Одбор за управување со ризици и Одбор за наградување.

А) ОДБОР ЗА РЕВИЗИЈА

Одборот за ревизија на Стопанска банка АД – Скопје се состои од пет члена кои ги именува Надзорниот одбор со мандат од две години. Повеќето од членовите (3) се членови на Надзорниот одбор, а останатите два члена се независни од кои еден член е овластен ревизор. Членови на Одборот за ревизија во 2021 година беа:

1. Антонио Велјанов, претседател на Одборот за ревизија (независен член и овластен ревизор);¹
2. Анастасиос Лизос, член (претставник од Надзорниот одбор);
3. Димитра Гудуфа, член (претставник од Надзорниот одбор);
4. Владимир Филиповски, член (претставник од Надзорниот одбор); и
5. Зорица Божиновска-Лазаревска, член (независен член).

Одговорностите на Одборот за ревизија се строго утврдени во Законот за банки, кои се пренесени во Статутот на СБ. Накратко, Одборот за ревизија е одговорен за разгледување на интегритетот на сметководственото и финансиското известување, разгледување и оценување на системите за внатрешна контрола и други слични активности кои обезбедуваат поддршка на Надзорниот одбор при неговата контролна функција. Подетално, меѓу другото, во текот на 2021 година Одборот за ревизија:

- ги разгледа (кварталните) извештаи на Секторот за внатрешна ревизија и неговите останати документи за известување и планирање, вклучувајќи ја и Политиката на Секторот за внатрешна ревизија,
- ги разгледа (кварталните) извештаи на Одборот за управување со ризици,
- изврши (квартално) разгледување на финансиските извештаи за консолидациски цели,
- ја одобри одлуката за утврдување на предлог за избор на надворешно ревизорско друштво,
- ги разгледа извештаите и плановите за усогласеност на работењето на Банката со прописите пред нивно доставување до Надзорниот одбор.

Како заклучок, Одборот за ревизија го следеше Годишниот план за работа и ги изврши своите должности во целосна усогласеност со соодветните законски прописи односно легислатива и стандардите на корпоративно управување.

Б) ОДБОР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Одборот за управување со ризици на Стопанска банка АД – Скопје се состои од 8 членови кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор (позициите на членовите во Одборот за управување со ризици се утврдени во Статутот на СБ). Со состојба на 31 декември 2020 година, членови на Одборот за управување со ризици на СБ се следните:

1. Диомидис Николетопулос – Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор, претседател;
2. Тони Стојановски – Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор, член;
3. Бојан Стојаноски – Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор, член;
4. Милица Чапаровска-Јовановска – Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор, член;
5. Илиас Пападопулос – Сениор директор за кредитен ризик, член;
6. Мирјана Трајановска – Сениор директор за ликвидност и финансии, член;²
7. Владимир Тренески – Сениор директор за корпоративно банкарство, член;
8. Мирко Аврамоски – Директор на Секторот за наплата, член; и
9. Весна Ненчева – Директор на Секторот за управување со ризици, член.

¹ Г-дин Велјанов е исто така член на Институтот на овластени ревизори на Република С. Македонија, без надоместок.

² Г-ѓа М. Трајановска е исто така претседател на Надзорниот одбор на клириншката куќа КИБС АД Скопје.

Членовите на Одборот за управување со ризици, освен условите утврдени со Законот за банки, треба да имаат најмалку три години искуство во областа на финансиите или банкарството. Одговорностите на ОУР се следните:

1. Перманентно следење и оценување на степенот на ризичност на СБ и идентификување на прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите како резултат на изложеноста на СБ на ризик;
2. Воспоставување политики за управување со ризици и следење на нивната имплементација;
3. Следење на прописите на Народна банка кои се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на работењето на СБ со тие прописи;
4. Оценување на системите на СБ за управување со ризици;
5. Утврдување на краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена СБ;
6. Анализирање на извештаите за изложеност на ризик на СБ подготвени од страна на службите за оценка на ризик на СБ и предлагање стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
7. Следење на ефикасноста на функционирањето на системите за внатрешна контрола за управувањето со ризици;
8. Анализирање на ефектите од управување со ризиците врз перформансите на СБ;
9. Анализирање на ефектите од предложените стратегии за управување со ризиците, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
10. Оценување дали одредувањето на цени за производите и услугите на Банката е во согласност со нивото на превземени ризици и во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
11. Го информира, најмалку еднаш на секои три месеци, Надзорниот одбор на СБ за промените во ризичните позиции на СБ, промените во стратегиите за управување со ризиците, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на СБ, како и за преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од нив; и
12. Одобрување на секоја изложеност кон поединечно лице повисока од 10%, а до 20% од сопствените средства на СБ.

В) ОДБОР ЗА НАГРАДУВАЊЕ

Од месец ноември 2013 година, Одборот за наградување му помага на Надзорниот одбор во спроведувањето на Политиката за наградување на СБ.

Во согласност со Политиката за наградување на СБ, Одборот се состои од три членови на Надзорниот одбор, чие мнозинство треба да бидат независни членови, вклучувајќи го неговиот претседател, именувани од страна на Надзорниот одбор. Според тоа, во текот на 2020 година, членови на Одборот за наградување се:

1. Владимир Филиповски, независен член на Надзорниот одбор, Претседател;
2. Сашо Косев, независен член на Надзорниот одбор, член; и
3. Анастасиос Лизос, член на Надзорниот одбор, член.

Мандатот на членовите на Одборот за наградување е една година, со неограничено право на реизбор се додека тие се членови на Надзорниот одбор. Одговорностите на Одборот за наградување се регулирани во Политиката за наградување на Стопанска банка Ад Скопје и Деловникот за работа на Одборот за наградување, следејќи ги соодветните одредби на Одлуката на Народна банка за правилата на добро корпоративно управување во банките. Накратко, ОН му помага на Надзорниот одбор во утврдувањето и следењето на политиката за наградување и практиките на Банката.

Во текот на 2021 година Одборот за наградување одржа две редовни седници, како што пропишува локалната легислатива и во согласност со Деловникот за работа на Одборот за наградување. Следејќи го Годишниот план за работа, беа донесени следните главни точки:

- Го разгледа и одобри извештајот за наградување за 2021 година, вклучително и самоевалуација на членовите на Одборот за наградување како и мислењето на Одборот за управување со ризици за Политиката на наградување;
- Ги ревидираше Процедурата за работа на Одборот на наградување и Политиката на наградување;
- Ја утврди и одобри Листата на лица кои имаат влијание врз ризичниот профил на Банката („risk-takers“) согласно Политиката на наградување;
- Редовно го разгледуваше трошокот за вработените и кадровската политика на Банката, осигурувајќи дека менаџментот го одржува трошокот за кадар и бројот на вработени во рамки на Буџетот;

- Го верификуваше предлогот за варијабилно наградување на раководниот кадар и на вработените во СБ за постигнување на добри резултати;
- Го разгледа и дискутираше по редовниот годишен извештај на внатрешната ревизија за спроведување на Политиката за наградување.

1.3. УПРАВЕН ОДБОР

Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје се состои од четири члена кои ги именува и/или разрешува Надзорниот одбор, со мандат од четири години.

Следствено, составот на Управниот одбор во текот на 2021 година беше:

1. Диомидис Николетопулос, Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор;
2. Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор;³
3. Милица Чапаровска-Јовановска, Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор,
4. Бојан Стојаноски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор.

Членовите на Управниот одбор на СБ, освен условите утврдени со Законот за банки, имаат солидно искуство во СБ и во банкарскиот сектор на повисоки позиции и стручно познавање на работата и на банкарската регулатива.

Одговорностите на Управниот одбор се следните:

1. Управување со СБ;
2. Претставување на СБ;
3. Извршување на одлуките на Собранието на акционери и Надзорниот одбор на СБ, односно грижа за нивното спроведување;
4. Покренување иницијативи и давање предлози за промовирање на работењето на СБ;
5. Именување и разрешување на лицата со посебни права и одговорности, во согласност со одредбите од Законот за банки и Статутот на СБ;
6. Изготвување на деловна политика и развоен план на СБ;
7. Изготвување на финансиски план / буџет на СБ;
8. Изготвување на Политика за информативна сигурност на СБ;
9. Изготвување на Годишен извештај за работењето на СБ и негово доставување до Надзорниот одбор;
10. Изготвување на Кодекс на етика на Банката;
11. Давање на претходна согласност и доставување на предлози за отпис на побарувања до Надзорниот одбор;
12. Донесување одлука за продажба на побарувања;
13. Вршење на други активности во согласност со законот, Статутот и актите на СБ.

Со цел за помош на Управниот одбор во извршување на деловниот план на Банката, СБ има формирано Извршен одбор кој покрај генералните директори ги вклучува и:

- Сениор директор за ликвидност и финансии (Мирјана Трајановска),
- Сениор директор за оперативни активности (Радмила Максимовиќ),
- Сениор директор за корпоративно банкарство (Владо Тренески),
- Сениор директор за продажба и мрежа на филијали (Татјана Калајџиева)
- Сениор директор за кредитен ризик (Илиас Пападопулос).

³ Гдин Стојановски е член на следниве организации:
 - Македонска берза, Претседател на Одборот на директори на Македонска берза АД Скопје; и
 - Банкарска асоцијација, Заменик-претседател (на доброволна основа).

1.4. КРЕДИТНИ ОДБОРИ

Други тела на СБ, утврдени со Статутот, се кредитните одбори со следните структури и овластувања со состојба на 31 декември 2021 година:

1. Извршен корпоративен кредитен одбор (ИККО) се состои од 6 члена и тоа:

- Диомидис Николетопулос, Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател
- Јанис Кајулис, Извршен член НБГ Групаацијата назначен од Генералниот директор за кредититен ризик на НБГ Групаацијата, член
- Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Бојан Стојаноски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик, член,
- Јанис Бормпакис, Претставник на Секторот за меѓународни активности на НБГ, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

ИККО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект – правно лице за финансирање во износ од 5.000,001 евра до 10.000,000 евра. Сите финансирања што го надминуваат износот од 10.000,001 евра ги одобрува Надзорниот одбор на СБ. ИККО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно;

2. Кредитен одбор (КО) се состои од 5 члена и тоа:

- Диомидис Николетопулос, Генерален извршен директор и претседател на Управниот одбор на СБ, претседател
- Бојан Стојаноски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, член
- Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член
- Владимир Тренески, Сениор директор за корпоративно банкарство на СБ, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КО одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект – правно лице во износ од 2.000.001 евра до 5.000.000 евра. КО, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

3. Кредитен одбор за комерцијални клиенти (КОКК) се состои од 5 члена и тоа:

- Бојан Стојаноски, Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Тони Стојановски, Генерален директор за корпоративно банкарство и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член
- Владимир Тренески, Сениор директор за корпоративно банкарство на СБ, член
- Лидија Руменовска-Саздова или Михаела Атанасовска-Стоичковска, Директор или Заменик-директор на Секторот за изготвување кредитни предлози, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОКК одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект – правно лице во износ до 2.000.000 евра. КОКК, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

4. Повисок кредитен одбор за мали претпријатија (ПКОМП) се состои од 4 члена и тоа:

- Бојан Стојаноски – Генерален директор за управување со ризици и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Милица Чапаровска-Јовановска – Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, член
- Илијас Пападопулос, Сениор директор за кредитен ризик на СБ, член
- Дејан Крстевски – Директор на Дирекција за кредитирање на мали претпријатија, член
- Емилија Стојанова Ивановска – Директор на Сектор за управување со кредитен ризик на банкарство на мало, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

ВКОМП одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект – правно лице во износ од 100.001 евра до 500.000 евра и кон поединечен субјект – физичко лице од 100.001 евра. ВКОМП, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки од Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

5. Кредитен одбор за мали претпријатија (КОМП) се состои од 4 члена и тоа:

- Милица Чапаровска-Јовановска – Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Дејан Крстевски – Директор на Дирекција за кредитирање на мали претпријатија, член
- Барбара Брезовска Поњавиќ или Драган Михаилов – Директор или Заменик-директор на Секторот за управување со производи, член
- Весна Ненчева и/или Емилија Стојанова Ивановска – Директор на Сектор за управување со ризици и/или директор на Сектор за управување со кредитен ризик на банкарство на мало, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОМП одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект – правно лице во износ до 100.000 евра. КОМП, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно.

Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор или со одобрување на релевантната кредитна политика.

6. Кредитен одбор за население (КОН) се состои од 5 члена и тоа:

- Милица Чапаровска-Јовановска – Генерален директор за банкарство на мало и член на Управниот одбор на СБ, претседател
- Барбара Брезовска Поњавиќ или Драган Михаилов – Директор или Заменик-директор на Секторот за управување со производи, член
- Емилија Стојанова Ивановска – Директор на Секторот за кредитен ризик на банкарство на мало, член
- Татјана Калајџиева – Директор на Секторот за продажба и мрежа на филијали, член
- Виолета Затенко – Директор на Дирекцијата за изготвување кредитни предлози за население, член.

Членовите се избрани без ограничување на мандатот.

КОН одлучува за кредитна изложеност кон поединечен субјект – физичко лице во износ до 100.000 евра. КОН, исто така, одобрува реструктурирање на побарувањата и регулирање на побарувањата во согласност со важечките кредитни политики и врши други активности утврдени со одлуки на Надзорниот одбор. Седниците се одржуваат по пат на телеконференција или со писмена согласност, кога е потребно, со кворум од сите членови, а одлуките се донесуваат едногласно. Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлука на Надзорниот одбор.

Пониски нивоа на одобрување може да се утврдат со одлуки на Надзорниот одбор или со одобрување на релевантната кредитна политика.

* Кредитните одбори работат во согласност со соодветната кредитна политика усвоена од страна на Надзорниот одбор. Членовите на кредитните одбори се лица со посебни права и одговорности во СБ, или други вработени во СБ, или други лица кои се оценуваат како соодветно компетентни и искусни во односната кредитна област.

2. ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА

Организациската структура на Банката ги следи најдобрите стандарди и барања од корпоративно управување и е создадена со цел да ги оптимизира бизнис процесите за да станат побрзи, поефтини и посигурни за сите инволвирани заинтересирани страни. Според Статутот на СБ, организациската структура на Банката е утврдена со Одлука од страна на Надзорниот одбор, по предлог на менаџментот. Банката е организирана во 21 сектори и мрежа од 64 филијали. Банката нема подружници.

Организациската структура е објавена и редовно се ажурира на следниот линк:

https://www.stb.com.mk/media/3064/stb-org_chart-march-2022.pdf.

3. АКЦИОНЕРСКА СТРУКТУРА

Во текот на 2021 година нема значителни промени во акционерската структура: Национална Банка на Грција С.А. - Атина поседува 94,6% од обичните акции, додека 5,4% од акциите се во сопственост на останатите малцински акционери. НБГ се претставени со 5 членови во Надзорниот одбор на СБ, а останатите 2 члена се независни.

Со состојбата на 31 декември 2021 година, почетниот капитал (основниот капитал) се состои од 17.460.180 обични акции со номинална вредност од МКД 201,1 по акција и 227.444 приоритетни акции со номинална вредност од 400,00 МКД по акција. Тие се регистрирани и се водат во Централниот депозитар на хартии од вредност на РМ. Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза, потсегментна законска котација, а кодот под кој тие котираат е: СТВ (обична акција) ИСИН број МКСТБС101014 и СТВ (приоритетна кумулативна акција) ИСИН број МКСТБС120014.

4. ИСПЛАТА НА ДИВИДЕНДА И ПОЛИТИКА ЗА ДИВИДЕНДА

По приватизацијата на Стопанска банка во 2000 година, примарна цел на главните акционери беше да се реструктурира Банката во стабилен, солиден и доверлив фактор во економијата, кој ќе биде столб и партнер на клиентите. По долг период на реструктурирање и чистење на загуби од минатото, Банката почна да создава профит, кој се реинвестираше во Банката и се користеше да ја обезбеди нејзината денешна лидерска позиција.

Стопанска банка има издадено два типа на акции:

- Обични акции со право на глас: 17.460.180 со номинална вредност од 201.1 МКД;
- Приоритетни акции без право на глас: 227.444 со номинална вредност од 400 МКД.

Правото на дивиденда за приоритетните акции е утврдено во Одлуката за издавање акции од Втората емисија АД бр. 32 / 20.06.1991 и Одлуката за издавање акции од Четвртата емисија АД бр. 102 / 30.05.1996 година. Во согласност со овие решенија донесени од Собранието на акционери, дивидендата на приоритетните акции се утврдува во висина на каматата на орочени денарски депозити на население за период од 1 (една) година, зголемена за соодветниот процентен поен. Во согласност со овие одлуки за издавање на акции и Законот за трговски друштва, приоритетните акционери имаат право на загарантирана кумулативна дивиденда и Банката во целост го почитува.

Банката има стабилна и предвидлива политика на дивиденда за приоритетните акции, т.е. фиксна каматна стапка заснована врз пазарната каматна стапка што служи како референтна вредност што однапред им дава на акционерите индиции за дивидендата што ќе ја добијат.

Во однос на политиката на дивиденда поврзана со обичните акции, Банката ги зема предвид капиталот и другите регулаторни барања што треба да ги поддржат деловните потреби и аспектите на раст. По обезбедување на споменатите приоритети, останатото е предмет на дискреција на акционерите врз основа на одлука донесена од Собранието на акционери.

Имајќи ги предвид неизвесностите во макроекономското опкружување во текот на 2021 година, Стопанска банка се воздржа од носење одлука за распределба на дивиденда на сопствениците на обичните акции. Дополнително, Банката одобри дел од остварената добивка во 2020 година во износ од 1.045.500.000 МКД да распредели во добивка ограничена за распределба на акционерите во иднина, зајакнувајќи ја дополнително високата капитална адекватност на Банката.

Во однос на сопствениците на приоритетни акции, а врз основа на релевантните Одлуки за издавање на акции, Собранието на акционери одобри распределба на дивиденда во вкупен износ од 1,364,664 денари или дивиденда во бруто износ од 6 денари по акција.

5. КОДЕКС НА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

СБ е целосно посветена на обезбедување рамка за корпоративно управување во согласност со законските одредби и меѓународните стандарди.

Следствено, Кодексот за корпоративно управување на СБ е подготвен во согласност со важечките закони како и стандардите за корпоративно управување на Групаацијата НБГ и е усвоен од страна на Надзорниот одбор. Структурата на управување, акционерските права, должностите и одговорностите, начинот на работење на органите на Банката и слично, утврдени во Кодексот за корпоративно управување, ги спроведуваат, почитуваат и унапредуваат сите членови на органите на Банката.

Понатаму, како котирано акционерско друштво на Македонска берза, Стопанска банка го применува Кодексот за корпоративно управување за котираните друштва кој беше донесен во октомври 2021 година. За повеќе детали за имплементацијата на овој Кодекс, погледнете ги Прашалниците за самооценување објавени на веб-страницата на СБ.

Како составен дел на овој Извештај, а во однос на член 384-а од Законот за трговските друштва и член 42-а од Правилата за котација на Македонската берза, Управниот одбор потпишува Изјави за спроведување на Кодексот за корпоративно управување на СБ и Изјава за спроведување на Кодексот за корпоративно управување за котираните друштва на Македонската берза. Двете изјави се составен дел на овој Извештај (видете го Додаток 1 подолу).

6. ПОЛИТИКА ЗА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Политиката за разрешување конфликти се утврдува во согласност со Законот за банки и Статутот на СБ и предвидува лицата со посебни права и обврски да дадат писмена изјава за постоењето, доколку има, на конфликт на нивните лични интереси со интересите на СБ, на секои шест месеци. Личните интереси исто така вклучуваат и интереси со поврзани лица со тие лица, според одредбите во Законот за банки. Конфликт помеѓу личните и интересите на Банката постои во услови кога финансиските или од друг вид дејност или фамилијарните интереси на личноста се доведуваат во прашање при донесувањето одлуки, склучувањето договори, или извршувањето други деловни активности. Финансиските, деловните и фамилијарните интереси претпоставуваат генерирање монетарни или друг вид бенефити, директно или индиректно, од страна на тие лица. Тие не присуствуваат на дискусиите при усвојувањето на одлуките, склучувањето на договорите, или извршувањето други деловни активности доколку нивната објективност е доведена во прашање поради постоење на конфликт помеѓу нивните лични интереси и интересите на СБ. Изјава за постоење на конфликт на интереси исто така се дава пред состанок за дискутирање или одобрување одлуки, склучување договори, или извршување друга деловна активност. Писмената изјава се доставува до Надзорниот одбор и Управниот одбор на СБ, со наведување на причините поради кои постои конфликт на интереси помеѓу личните и интересите на СБ.

Во текот на 2021 година нема пријавено судир на интереси од членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор или од кој било друг член на органите на СБ.

7. НАДВОРЕШНИ УСЛУГИ

Надзорниот одбор на Стопанска банка ја усвојува Политиката за надворешни услуги што е усогласена со стандардите на НБГ Групаацијата и националното законодавство, вклучувајќи ги и релевантните подзаконски акти на Народната банка на Република Северна Македонија.

Во согласност со Политиката за надворешни услуги, Одборот за управување со ризици го разгледа списокот на надворешни услуги и ги утврди критичните / важните функции кои се од надворешен субјект и за кои се презема посебна грижа. Поточно, следниве услуги се утврдени како критични / важни функции:

- ИТ услуги (Хостинг, одржување и оперативна поддршка на основниот систем T24, SAP, SWIFT, системи за управување со картички и други системи на СБ, развој на софтвер во SAP и развој на софтвер во T24);
- Транспорт на пари;
- Картични услуги (центар за обработка на картички, процесор за е-трговија, персонализирање на картички, back-up пристап, итн.);
- Активности за рана наплата на побарувања од население; и
- Спроведување на правни постапки за наплата на долговите пред надлежните органи.

8. ПОЛИТИКА ЗА НАГРАДУВАЊЕ ЗА 2021 ГОДИНА

На 33-та седница на Собранието на акционери, одржана на 19 јули 2013 година, Стопанска банка усвои Политика за наградување, која е во линија со оперативната политика и бизнис стратегијата на Банката, нејзините вредности, цели и долгорочни интереси. Истата инкорпорира мерки за избегнување или минимизирање на конфликтите на интереси или било какво негативно влијание врз солидното, прудентно и добро управување со ризиците кои ги презема Банката и за превенција на прекумерно преземање на ризици, и придонесува кон заштита на капиталната позиција на Банката.

Последниот преглед и изменување на Политиката за наградување го направи Собранието на акционери на 29.06.2021 година.

Во согласност со Законот за трговски друштва и правилата од Одлуката за добро корпоративно управување, подолу е наведено наградувањето во Стопанска банка по групи. Нема никакви суштински измени во пристапот на наградување во Банката во текот на 2021 година.

I. НАДЗОРЕН ОДБОР

Во согласност со најдобрите практики, членовите на Надзорниот одбор се компензираат само со фиксен надомест, одобрен од Собранието на акционери, со цел да се минимизира каков било судир на интереси помеѓу контролата и управувањето со Банката.

а) Претставници на акционерите

Во согласност со Одлуката на Управниот Одбор на НБГ, сите службеници од НБГ С.А. Атина кои учествуваат во Надзорниот Одбор на СБ како претставници на акционерите не добиваат „надоместок за членство“. Информациите за наградувањето што го добиваат како вработени во НБГ С.А. Атина се сметаат за доверливи и не може да се објавуваат.

Г-динот Лизос, претставник на акционерите во Надзорен одбор кој веќе не е вработен во НБГ Групаацијата, добива надоместок за неговата работа на ист начин како што е подолу опишано за независните членови.

б) Независни членови

Независните членови имаат право на надомест во нето-износ од 400 евра на месечна основа за нивно учество во Надзорниот одбор и нето-износ од 100 евра (за претседателот) и нето-износ од 50 евра (за членовите) по седница за нивно учество во Одборот за наградување. Проф. Филиповски добива надоместок од 100 евра нето-износ на месечна основа за неговото учество во Одборот за ревизија.

Врз основа на плата и надоместоци од плата како вработени на Економскиот факултет во рамки на Универзитетот „Кирил и Методиј“, Скопје:

- проф. Филиповски примил бруто износ од 1.605.958 МКД (годишно), додека пак
- проф. Косев примил бруто износ од 1.263.258 МКД (годишно).

II. УПРАВЕН ОДБОР

Во 2021, вкупен бруто износ од 29.164.214 МКД (плата од 24.464.600 МКД и надоместоци од 4.699.614 МКД) е исплатен на членовите на Управниот одбор.

III. ВРАБОТЕНИ СО МАТЕРИЈАЛНО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ РИЗИЧНИОТ ПРОФИЛ И ПРОФИТАБИЛНОСТА НА БАНКАТА

Вработените кои припаѓаат во оваа категорија се определуваат во Политиката за наградување на СБ. Оваа категорија го вклучува менаџментот кој е одговорен за материјални бизнис делови, управување со ризици и контролните функции во Стопанска банка АД – Скопје. Вкупно 23 вработени се вклучени во оваа група.

Вкупен бруто-износ од 55.693.790 МКД (плата од 49.210.484 МКД и надоместоци од 6.483.306 МКД) е исплатен на вработените со материјално влијание врз ризичниот профил и профитабилноста на Банката.

IV. ДРУГИ ЛИЦА СО ПОСЕБНИ ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ

Други лица со посебни права и одговорности се сметаат секторските директори, замениците секторски директори и директорите за специфични прашања кои не се опфатени во претходната категорија. 15 вработени се вклучени во оваа група.

Вкупен бруто износ од 33.281.736 МКД (плата од 30.035.009 МКД и надоместоци од 3.246.727 МКД) е исплатен на другите лица со посебни права и одговорности.

* На крајот од 2021 година, вкупната кредитна изложеност кон лицата со посебни права и одговорности изнесува 64,407 МКД што претставува 0.43% од сопствените средства на Банката (значително под регулаторниот лимит од 3% од сопствените средства на Банката по лице со посебни права и одговорности и лицата поврзани со него).

9. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Стопанска банка АД – Скопје е еден од најактивните општествено одговорни компании во земјата, постојано грижејќи се за заедницата од која потекнува. Преку поддршка на одржливи проекти за промоција на културата, едукацијата, спортот и здравјето Банката е вклучена во речиси секоја сфера на живеење и делување.

2021 година продолжи да биде под знакот на глобалната пандемија со Ковид-19, меѓутоа и во знакот на истрајноста, упорноста и потребата од заздравување на економијата, па затоа Банката и во 2021 година продолжи да биде финансиски партнер од доверба на компаниите и на граѓаните преку понуда на финансиски решенија, производи и услуги и нивно прилагодување кон потребите и апетитите на клиентите. Секако, сите овие деловни активности Банката успешно ги реализираше бидејќи од самиот почеток на кризата интензивно го помогна колективот преку изразени мерки за заштита, спречување на ширење на вирусот во организационите единици и помош за вработените кои беа заразени од вирусот.

Стопанска банка беше прва компанија што го поддржа планот за масовна имунизација преку набавка на посебните фрижидери потребни за чување на вакцините во централниот вакцинален пункт во февруари 2021 година по во текот на годината следуваа и бројни други општествено одговорни активности како:

- Донација на медицинска опрема за Клиниката за хирургија „Св. Наум Охридски“ во Скопје
- Спонзорство на „Охридско лето“ 2021 година
- Спонзорство на „Галичка свадба“ 2021 година
- Донација за опремување на новиот Национален центар за итна помош 112
- Спонзорство за набавка на специјален софтвер за Економски факултет Скопје за одржување на настава во услови на Ковид-19
- Спонзорство на Стопанска комора на Северна Македонија
- Интервентна набавка на храна за учесниците во борбата против пожарите во источниот регион
- Вредни спортски донации преку ваучерите издадени од Агенција за спорт и млади. Меѓу спортистите кои добија поддршка од Банката беа и олимпијците кои ја претставуваа земјата на ЛОИ во Токио, вклучително и Дејан Георгиевски кој освои историски сребрен медал.
- Организиран активности за садење на цветни аранжмани на урбани површини во Скопје по повод Денот на штедење
- Проектот кој секоја година го повторуваме и значи 70 нови засадени зимзелени дрва – набавка на големи садници природни елки за филијалите и нивно засадување во природата.

Можеме да заклучиме дека повторно стратегијата за ООП на Банката во 2021 година е да игра значајна улога во борбата против вирусот и пандемијата на Ковид-19. Сите овие активности ја надополнуваат нашата посветеност на клиентите и значително додаваат на името и на вредноста на компанијата.

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ

со Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка АД – Скопје

Согласно член 384-а од Законот за трговските друштва, Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје (во натамошниот текст: СБ) го потврдува следното:

СБ ги применува принципите и е во согласност во сите материјални аспекти со Кодексот за корпоративно управување на СБ во 2021 година.

Кодексот за корпоративно управување на СБ е подготвен во согласност со важечкото законодавство и стандардите за корпоративно управување на НБГ Групаацијата. Кодексот има за цел да обезбеди јасен опис на системот на корпоративно управување во Банката, правата и одговорностите на нејзините тела, улогата на контролните функции итн., како и да ги поддржува интересите на Банката на долгорочна основа во корист на депонентите и клиентите, акционерите, вработените и сите други засегнати страни. Кодексот промовира континуитет, конзистентност и ефективност на начинот на кој Банката е надгледувана и управувана и претставува основен документ за добро управување во насока на поддршка и унапредување на деловниот интерес и репутацијата на Банката.

Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка АД – Скопје е достапен на веб-страницата на Банката.

УПРАВЕН ОДБОР

_____

Диомидис Николетопулос

Генерален извршен директор
и Претседател на Управен одбор

_____

Тони Стојановски

Генерален директор за корпоративно банкарство
и член на Управен одбор

_____

Милица Чапаровска – Јовановска

Генерален директор за банкарство на мало
и член на Управен одбор

_____

Бојан Стојановски

Генерален директор за управување со ризици
и член на Управен одбор

Во согласност со член 42-а од Правилата за котација на Македонската берза АД – Скопје, Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје (во понатамошен текст: СБ), ја издава следната:

ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ

со Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонска берза АД – Скопје

Ние, членовите на Управниот одбор на Стопанска банка АД – Скопје, изјавуваме дека СБ во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет-страницата на Берзата www.mse.mk.

СБ ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот „примени или појасни зошто не се применил“, преку пополнување на Прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа Изјава потврдуваме дека Прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет-страницата на СБ и дека одговорите во нив се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на СБ пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

УПРАВЕН ОДБОР

_____

Диомидис Николетопулос
Генерален извршен директор
и Претседател на Управен одбор

_____

Тони Стојановски
Генерален директор за корпоративно банкарство
и член на Управен одбор

_____

Милица Чапаровска – Јовановска
Генерален директор за банкарство на мало
и член на Управен одбор

_____

Бојан Стојановски
Генерален директор за управување со ризици
и член на Управен одбор

СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ
членка на NBG групацијата

На ваша страна

11 ОКТОМВРИ, 1000 СКОПЈЕ

+389 (0)2 3295-295 | sbank@stb.com.mk | www.stb.com.mk